

МАЛКО КРИМИНАЛНО ЧЕТИВО

ЯН ФЛЕМИНГ
ОТ БЕРЛИН
С ЛЮБОВ

ДОН ПУЧИО
СМЪРТ ВЪВ ВЛАКА

ДОКТОР ЯНС

ДИАМАНТЕНИТЕ РУДНИЦИ

1

ИЗДАТЕЛСТВО "СЛОВО" - ВЕЛИКО ТЪРНОВО

МАЛКО КРИМИНАЛНО ЧЕТИВО

Превод: Гично Христов

chitanka.info

ЯН ФЛЕМИНГ

Ян Флеминг е номер едно сред авторите на шпионски романи, а неговият герой Джеймс Бонд владее сърцата и въображението на читателите от целия свят. Това е поразителен успех, безprecedентен в световната литература. Само за пример: през януари 1964 год. името Флеминг е все още непознато на французите. А между февруари 1964 год. и януари 1966 год. тиражът на книгите му достига четири милиона екземпляра.

Повече от двадесет и пет години интересът към книгите на Ян Флеминг и неговия постоянен герой — Джеймс Бонд не намалява. Макар и с голямо закъснение, дойде ред и на българския читател да се срещне отблизо с прословутия „Агент 007“.

ИЪН ФЛЕМИНГ

ОТ БЕРЛИН, С ЛЮБОВ

Джеймс Бонд беше залегнал върху моравата на известното стрелбище Сенчъри Рейндж в Бислей. Белият знак, забит в земята до него, носеше номер 44. Същото число беше означено върху могилката, която на петстотин метра по-далече се издигаше над мишената. С просто око, при залез, в края на лятото, тази мишена от шестдесет квадратни сантиметра не изглеждаше по-голяма от пощенска марка, но окулярът, закрепен към карабината на Бонд (снайперно, оптично устройство с инфрачервени лъчи), му позволяваше да различава ясно бледосинкавите и бежови цветове, а точката в центъра на петнадесетсантиметровия кръг изглеждаше почти толкова голяма, колкото луната, която се показваше вече на мрачното небе, над далечните била на хълмовете край Чобхем.

Последният изстрел на Бонд не беше сполучлив, много ниско и много вляво. Той хвърли поглед към жълтите и сини знамена, указващи посоката на вятъра, и установи, че вятърът от изток дува по-силно, отколкото половин час по-рано, когато беше започнал да стреля. Коригира мерника си, постави пръст върху спусъка, задържа дъха и натисна едва, съвсем леко.

Изстрелът изтрещя сред тишината на стрелбището. Мишената изчезна под земята, а на нейно място се появи посочваща резултатите табелка. Този път Бонд беше улучил. Зад него се чу гласът на началника на стрелбището.

— Добре. Продължавай все така.

Мишената се появи повторно. Бонд отново прилепи буза към влажната долната част на приклада и око към оптическия мерник, после избърса дясната си ръка в панталона, разкрачи леко крака и се приготви за стрелба. Този път трябваше да изпълни една непрекъсната серия от пет изстрела. Любопитен беше да узнае дали това щеше да влоши стрелбата му, въпреки че не го вярваше: превъзходното оръжие, което офицерът от оръжеената служба беше успял да му подсигури и

подготви, пораждаше в него чувството, че би могъл без всякаква трудност да убие човек на петстотин метра. Това беше карабина, 308 калибръ, международен модел, произведена от Уинчестър, предназначена за американските шампиони по стрелба и съоръжена с обичайните приспособления за прецизните оръжия от този род: една алуминиева „ръка“, удължаваща приклада и позволяваща да бъде донагласен по-стабилно към рамото на стрелеца, едно регулируемо зъбно колело под центъра на тежестта на оръжието, позволяващо му да се застопори към дървения супорт. Оръжейният майстор й беше приспособил затвор с пет куршума и беше уверен Бонд, че ако изчаква само две секунди между всеки произведен изстрел, няма да има никакво отклонение в стрелбата, било и на петстотин метра. Като се има предвид естеството на „работата“, която Бонд трябваше да свърши, двете секунди можеха да представляват опасна загуба на време — но така или иначе „М“ му беше казал, че разстоянието нямаше да бъде повече от триста метра. Следователно щеше да се задоволи с интервал от една секунда между всеки произведен изстрел, което би му позволило една почти непрекъсната стрелба.

— Готови?

— Да.

— Започвам броенето в обратен порядък... Пет, четири, три, две, едно... Огън!

Земята леко потрепера и петте куршума процепиха вечерния въздух. Мишената падна и почти веднага се появи отново с четири малки бели отвора, групирани нагъсто около центъра. Петият го нямаше дори в черния кръг, който би посочил отклонението при прицелването.

— Последният Ви изстрел беше много ниско — каза началникът на стрелбището, сваляйки бинокъла си за нощно наблюдение. — Независимо от това моите поздравления... Пресяваме пяська от тези купчини в края на всяка година и събираме понякога до петнадесет тона олово и мед. А това представлява немалко пари!

Бонд се беше изправил вече. Ефрейтор Мензи от оръжейната служба се приближи, а после клекна, за да демонтира Уинчестъра от неговия супорт. Той погледна Бонд и му каза с лек, укорителен тон:

— Стреляхте малко бързо, майоре. Последният изстрел се отклони и това беше фатално.

— Знам ефрейторе. Исках да преценя каква скорост бих могъл да достигна. Оръжието не подлежи на никаква критика. Кажете от мое име на офицера от оръжейната служба, че е изпипал прекрасно работата си. Сега трябва да тръгвам. Мисля, че бихте могли да се приберете в Лондон и без мен?

— Да. Лека нощ, майоре.

Началникът на стрелбището предостави на Бонд резултатите от неговата стрелба: два изстрела, изстреляни с просто око, и десет серии, извършени на разстояния от сто до петстотин метра.

— Добра работа, имайки предвид видимостта — каза той. — Би трябвало да дойдете отново следващата година, за да се запишете за Наградата на кралицата. Състезанието е открито за всички граждани от страната.

— Благодаря — каза Бонд, — за нещастие не съм често в Англия. Благодаря ви също така и за съдействието.

Той погледна часовника на кулата, където в момента съмъкваша червените знамена, за да покаже, че стрелбата е приключила. Беше девет часът и петнадесет минути.

— Бих желал да ви предложа една чаша — добави той, — но имам среща в Лондон. Желаете ли да отложим за деня, в който ще се проведе състезанието за Наградата на кралицата?

Началникът на стрелбището се съгласи вяло. Той се надяваше да научи нещо повече за този човек, който беше изникнал отнякъде с препоръки от важни фактори в Министерството на от branата и беше постигнал истински спортни постижения на всичките разстояния, дори и когато стрелбището беше вече затворено за през нощта, а видимостта почти никаква. И защо именно той, който присъствуваше единствено официално на годишното състезание през месец юли, беше получил заповед да присъства? Защо на него му наредиха да накара Бонд да стреля на петстотин метра върху петнадесетсантиметрова цел вместо по четиридесетсантиметрова в съответствие с правилника? Защо тази инсценировка с червените знаменца за опасност, които се издигаха само при специални случаи? За да се впечатли посетителят ли? За да се „драматизират“ нещата ли? Бонд. Капитанът на фрегатата — Джеймс Бонд. Н.Д.С.К. (Националното дружество по стрелба с карабина) имаше сигурно досие за стрелец от такава класа: би трябвало да се помисли, да направи справка от досието му...

Необичаен час също, за да има среща в Лондон. Вероятно с жена. Лицето на началника на стрелбището прие в тъмнината неодобрителен израз. Този род типове би трябвало да имат всички жени, които пожелаят...

Двамата мъже се насочиха заедно към колата на Бонд, паркирана срещу металната репродукция на известния „Бягащ елен“ от Ландсиър.

— Хубава машина — каза началникът на стрелбището. — Никога не съм виждал такава каросерия върху една Бентли. Специално ли пожелахте да ви я изработят така?

— Да. В действителност имат на практика само две използвани места и смешно малък багажник. Поисках да ми я направят с две истински места, по-комфортна и с по-просторен багажник. Кола за egoист... И така, лека нощ и още един път благодаря.

Колата потегли шумно, а задните ѝ колела изхвърлиха камъчета от чакълената настилка. Началникът на стрелбището погледна отдалечаващите се червени светлини по посока на пътя за Лондон, после се обърна и започна да търси ефрейтор Мензи, за да се опита да измъкне нещо от него. Напразно. Ефрейторът остана ням, като голямата махагонова кутия, която в момента наместваше в колата с маскировъчен цвят, без всякакви военни номера. Началникът на стрелбището беше майор. Той се опита да използва старшинството на чина си, но безуспешно. Ландроверът изчезна по следите на колата на Бонд. Майорът озлобен се насочи към канцеларията на Н.Д.С.К. с надеждата да открие там в библиотеката нещо относно „Д. Бонд“.

Всъщност Джеймс Бонд нямаше среща с жена, а със самолет от Британските авиолинии, който трябваше да го отведе в Хановер, а оттам в Берлин. Пътувайки с голяма скорост към летището с надежда да може да изпие една, дори две или три чаши преди заминаването си, той мислеше за съвсем друго нещо. За десети път анализираше фактите, които го бяха довели на тази среща със самолета и най-вече за този, който го очакваше в една от следващите три вечери в Берлин. Тази среща там беше с един мъж. Един мъж, който трябваше да убие на всяка цена.

Когато към два и половина същия след обяд Джеймс Бонд отвори двойните врати и седна пред голямото бюро, лицето на „М“ му помогна да отгатне, че нещата не вървяха добре. „М“ не му беше казал дори „здравей“. Смалил се в твърдата яка с пречупени краища, той

имаше почти чърчиловски мрачен размишляващ вид, а огорчение изпълваше краищата на устата му. Беше изгледал Бонд с критичен поглед, като че ли да се убеди, както се казва, че вратовръзката му е добре завързана, а косите добре вчесани, после започна да говори бързо, изглежда бързаше да се отърве от това, което имаше да каже и от самия Бонд.

— Номер 272. Един добър агент. Вие никога не сте го виждали, поради простата причина, че се криеше в Нова Земя още от войната. Сега се опитва да си замине, натъпкан със сведения за техните бомби, ракети и програмата за новите им атомни опити през следващата година, с цел да подстрекават Запада. Нещо относно Берлин. Не знам какво точно, но Външното министерство казва, че ако това е истина, ще направим смешна конференцията в Женева и цялата ала-бала за ядреното разоръжаване, което комунистическият блок се старае сериозно да ни внуши. Той успя да се добере до Източен Берлин, но на практика цялото КГБ е по следите му, а съвсем естествено и тайните служби на Източна Германия. Крие се някъде из града, откъдето ни изпрати съобщение; ще се помъчи да мине на Запад между шест и седем часа в една от следващите три вечери. Посочи и мястото.

Гrimасата на „М“ стана още по-скръбна.

— Неприятно е, че неговият куриер е двоен агент. Подслушвателната станция в Западен Берлин го открила вчера, почти случайно, попадайки на кодираното съобщение на КГБ. Куриерът ще бъде задържан и съден, но това не оправя всичко. КГБ знае кога и къде 272 ще се опита да прекоси границата. Накратко, то знае толкова, колкото и ние. Съобщението, което заловихме, уточнява, че имат намерение да го убият на мястото, откъдето ни каза, че би преминал. Те кръстиха тази операция „Екстаз“ и натовариха със задачата най-добрия си стрелец.

Всичко, което знаем за него, е закодираното му име, означаващо на руски „разведряване“. Той ще бди всяка вечер на посоченото място и задачата му е да убие 272. Естествено биха предпочели да си послужат с картечници — тяхно производство — така е по-сигурно, но Берлин е спокоен в този момент, а те желаят да избегнат всякакви инциденти. Каквото и да стане, те вярват на този човек „Разведряване“ и той е този, който ще действува.

— А аз — каза Джеймс Бонд — къде ще се намеся във всичко това?

Беше отгатнал предварително отговора, а също и причината, поради която „М“ проявяваше така явно своята досада. Това щеше да бъде гнусна работа и понеже принадлежеше към отдел ОО, Бонд беше този, който бяха избрали, за да я извърши. Той искаше да принуди „М“ да му го каже съвсем ясно. Ставаше въпрос да убие човек ли? Много добре: нека „М“ го каже.

— Къде се намесвате ли 007? — каза „М“, гледайки го суроно. — Знаете много добре. Трябва да го убиете, преди той да е ликвидиран 272, това е всичко. Ясно ли е?

Светлосините му очи бяха останали напълно студени, но Бонд знаеше, че единствено волята на „М“ не му позволява да мигне. „М“ не обичаше да заповядва на човек да убива, но когато това трябваше да бъде извършено, той го казваше винаги с този суро, заповеден тон. Бонд знаеше също защо. Правеше го, за да намали малко чувството за виновност на определения от него екзекутор. Той реши да опрости нещата за „М“ и стана.

— Много добре, господине. Мисля, че всички подробности са вече изяснени. Няма да е зле да ида малко да потренирам. Не трябва да се проваляме.

„М“ каза кратко:

— Съжалявам, че трябва да ви натоваря с тази гнусна работа, но тя трябва да бъде добре свършена.

— Ще направя всичко възможно, господине.

Джеймс Бонд излезе от канцеларията, затваряйки вратата след себе си. Тази мисия никак не му се нравеше, но предпочиташе той да бъде натоварен с нея, отколкото да натовари някой друг.

Началник-щабът се показа малко по-дружелюбен.

— Съжалявам за вас Бонд, но Танкерай беше категоричен, понеже няма под ръка никой друг, който да е достатъчно добър стрелец, а това е работа, която не може да се довери на войник на редовна служба. Има толкова шампиони по стрелба в Окупационните войски на Великобритания в Западна Германия, но да се стреля по една жива мишена, това е друго нещо. Накратко — ходих до Бислей: ще можете да потренирате там тази вечер след затварянето на стрелбището от осем и четвърт. Видимостта ще бъде приблизително

същата, както в Берлин час по-рано. Оръжейният майстор ви е намерил прекрасно оръжие. Той ще заповядва да ви го донесат там чрез един от неговите хора. Ще намерите пътя. После ще вземете самолета на Британските авиолинии, който тръгва в полунощ. В Берлин вземете такси и отидете на този адрес. (Той подаде едно късче хартия на Бонд.) На третия етаж ще намерите Номер 2 на Танкерай. После няма да ви остане нищо друго, освен да седнете и да чакате.

— А оръжието? Дължен ли съм да го внеса в Германия в сак за голф?

Началник-щабът дори не се усмихна.

— Ще ви го изпратим с дипломатически багаж. Ще го имате утре по обяд. А сега размърдайте се. Ще предупредя Танкерай, че всичко е уредено.

Джеймс Бонд погледна часовника на арматурното табло. Десет и четвърт. С малко шанс на по-следващия ден, по същия час, всичко щеше да бъде свършено. В края на краищата това не беше точно убийство, независимо че приличаше много на такова — залогът беше животът на този мъж, когото наричаха „Разведряване“, срещу този 272.

Той натисна със злоба своя троен клаксон, задминавайки една безобидна семейна камионетка, рязко зави вдясно и се отправи към летището.

Неприветливата пететажна сграда на ъгъла на „Кохщрасе“ и на „Вилхелмщрасе“ беше единствената останала, извисена сред обширно пространство, изравнено от бомбите. Бонд плати таксито и едва погледна към камарите от чакъл, обрасли с плевели, които се редуваха до едно голямо кръстовище, осветено в центъра си от жълтеникави дъгови лампи.

Натисна бутона на звънеца за третия етаж и чу почти веднага щракането на ключалката. Вратата се затвори съвсем сама зад него. Тръгна по коридора с циментов под до един стар асансьор. Миризмата на зеле, лошокачествена пура, пот и гранясало му напомниха за други сгради с апартаменти в Германия и Централна Европа. Шумът и мудността на асансьора го накараха също да си припомни за стотина други мисии, през време, на които „М“ го беше запращал подобно на снаряд към някаква далечна цел, където го очакваше дадена задача за решаване. Но най-малкото поне за този път бе, че комитетът по

посрещането беше на негова страна и нямаше от какво да се страхува за това, което го очакваше на третия етаж.

Номер 2 от Центъра на тайната служба в Западен Берлин беше мъж на около четиридесет години, слаб и висок. Носеше униформа, отговаряща на професията му, комплект от лек спортен костюм на тъмнозелени райета, добре скроен и малко износен, риза от бяла коприна и стара вратовръзка с цветовете на неговия колеж, в случая този на Уинчестър. При вида на вратовръзката и докато разменяха общоприетите учтивости в малкия вход на апартамента, от който лъхаше на застояло, пониженото вече самочувствие на Бонд спадна с още една степен. Той познаваше този тип хора: типичен чиновник, зубрач в Уинчестър, където е нямал никакви приятели, през войната приет на работа в генералния щаб, която би трябвало да е изпълнявал педантично, може би офицер на Британската империя, зачислен към Контролната комисия на съюзниците в Германия, а после, защото е бил всичко това и защото е мечтал за приключенски живот, който никога не е познавал, е преминал в Тайната служба. За да се придружава Бонд в неговата злокобна комисия, беше необходим хладнокръвен, прозорлив и съобразителен човек. Капитан Пол Сендер, бившият гвардеец от уелската гвардия, беше всичко това. Като добър бивш възпитаник на Уинчестър, той прикриваше отвращението, което му вдъхваше цялата работа, с един банален разговор, едновременно показвайки на Бонд разположението на апартамента. Той включваше голяма стая с две легла, баня и кухня, където имаше консерви, мляко, чисто масло, яйца, хляб и бутилка Даймпъл Хейг. Единствената любопитна подробност в спалнята беше избутването на едно от леглата до пердетата на единствения прозорец, върху което бяха натрупани един върху друг три дюшека.

— Желаете ли да хвърлите поглед на полето за обстрел! — запита капитан Сендер. — После ще ви обясня плана на противника.

Бонд беше уморен. Той нямаше особено желание да си ляга с образа на бойното поле пред очите. При все това каза:

— На драго сърце.

Капитан Сендер угаси електричеството.

— Предпочитам да не открепвам пердетата — каза той. — Това е малко вероятно, но биха могли в момента да наблюдават този ъгъл.

Легнете на леглото и мушнете главата под пердетата. Ще ви обясня това, което виждате. Погледнете наляво.

Имаше спускащ се прозорец, чиято долната половина беше отворена. Легнал на леглото, Джеймс Бонд беше в положение почти за стрелба, като това, което беше избрал в Сенчъри Рейндж. Погледът му набързо оглеждаше бомбардираната зона, покрита с плевели, която се простираше до блестящата лента на реката, разделяща двата Берлина. Гласът на капитан Сендер се чу над Бонд иззад пердетата, карайки го да си представя един сеанс по спиритизъм.

— Бомбардираната зона пред вас е пълна с всевъзможни скривалища. Има сто и тридесет метра от тук до границата, а после другата зона, още по-неравна откъм другата страна. Именно заради това 272 избра този маршрут. Това е едно от редките места на града, които не са били презастроени от двете страни на границата. Той се надява да извлече полза от тези развалини, за да достигне Цимерщрасе. Неприятното е, че ще трябва да прекоси тридесет метра през голия терен. Именно тук ще се опитат да го убият. Ясно ли е?

— Да — каза Бонд с тих глас, противно на волята си (мириসът на неприятеля, необходимостта да бъде нашрек въздействуваха вече на нервите му).

— От лявата ви страна, групата от нови десететажни сгради, са сградите на министерствата, невралгичният център на Източен Берлин. Както можете да видите, почти всички прозорци все още светят. Поголямата част ще останат да светят през цялата нощ. Работят яко тези юначаги, от двадесет и четири часа двадесет и четири. Вие вероятно няма да се обезпокоите от светещите прозорци, убиецът почти със сигурност ще стреля от един от тези, които не светят. Има четири, точно над кръстовището, които останаха загасени снощи и тази вечер. Дръжте ги под око. Оттук ще имат най-доброто местоположение за обстрелване... Останалото не представлява голям интерес. Улицата е пуста през цялата нощ, с изключение на моторизираните патрули, които минават оттук през всеки половин час — една лека бронирана кола, ескортирана от двама мотоциклетисти. Снощи, както всички вечери вероятно, между шест и седем, тоест в интересуващия ни час, само няколко лица излязоха от страничната врата. Очевидно служители. Преди това нищо необикновено, хора, които влизат и излизат. А да, и цял един оркестър от жени! Те вдигат страшна гълъчка в

концертната зала на Министерството на културата. Друго нищо. Във всеки случай никой от служителите на КГБ, които познаваме, не е започнал никаква съмнителна подготовка. Впрочем няма и да има, внимателни са момчетата отсреща. Погледнете добре всичко, но не забравяйте, че ще бъде по-тъмно, отколкото в шест часа вечерта.

Бонд огледа добре всичко и продължи да мисли още дълго след като другият беше заспал, кротко похърквайки. „Като културен мъж — бивш възпитаник на Уинчестър“ — си каза Бонд раздразнено.

Какво беше видял по-точно или по-скоро си беше въобразил, че виждаше? Един силует, промъкващ се между засенчените развалини, от другата страна на блъскавата река по „Цимерщрасе“, пауза, после лудешкия, криволичещ бяг на един мъж в ослепителните светлинни на дъговите лампи, отблъсъкът от изстрел, последван или от падането на беглеца по средата на широката улица, или пък шума от приближаващите му стъпки между отломките от разрушен зид и плевелите на Западния сектор. Лице или опако!

Колко време щеше да има Бонд, за да открие съветския стрелец на един от тези тъмни прозорци? А за да го убие? Пет секунди? Десет?...

Когато зората оцвети в металносиво пердетата, той капитулира, отиде безшумно до банята и разгледа редицата от шишенца, които Тайната служба, загрижена за формата на своя екзекутор, беше разположила тук. Спря избора си на „Туинала“, глътна две таблетки и отиде отново да си легне.

Събуди се към обяд. Апартаментът беше празен. Бонд дръпна пердетата, за да остави сивата светлина да проникне. Стоейки настани от прозореца, наблюдаваше Берлин, слушаше шума на трамвайите и далечното скърцане на У-бана, навлизаш на спирката на зоологическата градина. Той забеляза, че плевелите, растящи между развалините, приличаха на тези в Лондон. Отиде до кухнята, където намери една бележка, поставена върху пита хляб:

„Моят приятел“ (едно обръщение в Тайната служба, което в случая посочваше началника на Сендер) не вижда за нецелесъобразно да излезете, но трябва да се приберете в 17 часа. Вашият материал (карабината на Бонд)

пристигна и ще ви бъде предоставена този следобед. — П.
Сендер.

Бонд запали газовия котлон, изгори съобщението и си приготви пържени яйца с бекон, които намаза на препечени филийки с чисто масло. Изяде всичко с черно кафе, обилно размесено с уиски. После се изкъпа, избръсна се, облече тъмни и безлични дрехи, които беше донесъл за случая, погледна разхвърляното си легло, отказа се да го оправя и излезе.

Джеймс Бонд винаги беше ненавиждал Берлин. В неговите очи това беше един мрачен и недружелюбен град дори и под тънкия слой на измамното лустро, покриващо Западния му сектор, малко като нетрайността на хрома по американските коли. Отиде до „Кюрфюрстендам“, влезе в кафенето „Маркартд“, пи едно експресо, наблюдавайки меланхолично търпеливите пешеходци, очакващи зелената светлина, за да прекося платното. Не беше топло. Пронизващият вятър, идващ от руските степи, повдигаше полите на момичетата и шлиферите на забързаните мъже, всички носещи по една чанта под мишница. Нагревателните съоръжения с инфрачевени лъчи, закачени по стените на кафенето, придаваха странен отблъсък на лицата на клиентите, пиещи обикновено десет чаши вода за чаша кафе, четейки вестниците или преглеждайки със сериозен вид документите си. Бонд пропъди от съзнанието си мислите за настъпващата вечер и се запита как щеше да прекара следобеда. Щеше ли да отиде на кратко посещение в заведението с почтена външност на „Клаузевицщрасе“, добре познато на портиерите от хотелите и на таксиметровите шофьори или до „Ванзее“ и „Грюнвалд“ на продължителна разходка? Благоприличието надделя. Плати кафето, излезе от кафенето и взе такси до спирката на Зоопарка.

Красивите храсти, обграждащи езерото Ванзее, възвестяваха вече за есента. Бонд се разходи с бодра крачка в продължение на два часа, преди да влезе в един ресторант, чиято стъклена тераса имаше изглед към езерото, за да си подложи солидна „закуска“: двойна порция от пушени херинги с крем и нарязан лук и два „Моле мит Корн“, тоест два двойни шнапс, придружен с две чаши сода

„Льовевбрау“. След това, почувствуval се възстановен, той взе С-бана, за да се върне в града.

Пред сградата един младеж с най-обикновена външност бъркаше двигател на един черен „Опел“. Той не повдигна глава, когато Бонд мина покрай него. Капитан Сендер успокои Бонд: беше „приятел“, ефрейтор от транспортната служба при Разузнавателната централа в Западен Берлин. Всяка вечер от шест до седем той щеше да бъде готов да възпроизведе с двигателя на своя „Опел“ поредица от пукотвици, когато Сендер му нареди по радиостанцията. Така щеше да прикрие шума от изстрела или изстрелите на Бонд — иначе съседите биха могли да извикат полицията и той би трябвало да дава безполезни обяснения от всякакъв род. Апартаментът се намираше в Американския сектор и независимо, че техните американски „приятели“ бяха дали пълна свобода за действие на Разузнавателната служба в Западен Берлин, същите „приятели“ желаеха работата да се извърши незабележимо, без всякакви последствия.

Бонд беше приятно впечатлен от тази инсценировка, както и от много хитрите хрумвания, внесени в обзвеждането на стаята. До леглото с трите дюшека, срещу прозореца бяха инсталирали една стойка от дърво и метал, на която бяха монтирали карабината Уинчестър, чито край на дулото единствен се показваше от пердетата. Оръжието и неговото оптично устройство бяха боядисани в черно, а върху леглото, подобно на някакво зловещо нощно наметало, беше разстлано нещо от рода на риза от черно кадифе, над която се намираше качулка, напомняща на Бонд стари картини за Инквизицията или облеклото на анонимните палачи от Френската революция. Подобна качулка имаше и на леглото на капитан Сендер, а на достъпно разстояние до ръката му, на подпрозоречната дъска, бинокъл и микрофон на радиостанцията.

Сендер със загрижен и напрегнат вид каза, че няма нищо ново от страна на Разузнавателната служба, тоест никаква промяна в ситуацията. Желае ли Бонд да хапне нещо? Да пийне чашка кафе? Да вземе успокоително? Бонд със сияещ безгрижен вид каза „Не, благодаря“ и разказа деня си с бодър тон, докато слънчевият му възел се свиваше и в него нарастваше напрежението от очакването. Накрая, изчерпал вдъхновението си, той мълкна и се облегна на леглото с немския си криминален роман, който си беше купил, преди да се

прибере, докато капитан Сендер продължаваше да се движи из апартамента, гледайки прекалено често за часа от ръчния си часовник и пушейки цигари „Кент“, с филтър от цигари „Дънхил“ с филтър (беше много предпазлив човек).

Книгата, която Джеймс Бонд беше изbral, доверявайки се на корицата — представляваща полуразголено момиче, завързано към едно легло — се оказа напълно подходяща за обстановката. Тя носеше заглавие „Фердербт, Фердамт, Ферратен“. Тройната представка фер означаваше, че героинята беше не само разорена, прокълната и измамена, но и подложена на три злини до краен предел. Бонд се потопи в описанието на злополучията на нещастната графиня Лизлот Мюценбахер и с раздразнение чу капитан Сендер да му известява, че е вече пет часът и половина и е крайно време да застанат на позиция.

Бонд съмъкна сакото и вратовръзката, сложи две дъвки в устата си и нахлузи качулката. Капитан Сендер изгаси електричеството. Бонд залегна на леглото, прилепен към оптическия мерник, и повдигна леко долния край на пердето.

Здрачаваше се, но пейзажът почти не беше се променил. Бонд се огледа бавно, въртейки карабината върху подвижната ѝ стойка. Няколко служители влизаха и излизаха от сградата на министерството през вратата откъм „Вилхелмщрасе“. Той дълго наблюдава четирите тъмни прозореца, откъдето Сендер смяташе, че убиецът щеше да стреля, като и той започна да споделя неговото мнение. Пердетата бяха дръпнати, спускащите се прозорци отворени, но не забеляза никакъв признак на живот във вътрешността.

На улицата до сградата изведенъж движението стана по-оживено. Това бяха музикантките от женския оркестър, които се насочваха към входа, двадесет весели и бъбриви момичета, носещи инструментите си, кальфи за цигулки и духови инструменти и чанти за партитурите.

Бонд си каза, че дори в Съветския сектор някои лица намираха живота за приятен, когато оптическото приспособление се спря на една млада жена, която носеше виолончело. Той спря да дъвче дъвката си. Момичето беше по-едро от другите, руси коси, падащи върху раменете му, блестяха като течно злато под светлината на дъговите лампи на кръстовището. Тя вървеше с ускорени крачки, гъвкава походка, носейки кальфа на виолончелото, като че то не тежеше повече от една цигулка. Всичко в нея — полата, краката и косите ѝ изглежда плаваше

из въздуха. Тя разговаряше весело с две засмени момичета, които я придружаваха. Когато се спря за миг пред входната врата, Бонд успя за кратко да се възхити на нейния профил — после тя изчезна, а той изпита странно прорязване в сърцето от съчувствие. Странно усещане. Такова нещо не му се беше случвало от юношеството... това момиче, едва зърнато отдалече, за секунди го превърна отново в младеж.

Внезапно потиснат, той погледна часовника си. Оставаха още само десет минути до шест часа в очакване, никаква кола не беше се появила — съмтно беше очаквал да види как се спира пред входа на Министерството никаква служебна кола — черен анонимен ЗИЛ. Помъчи се да прогони от съзнанието си образа на русокосата и да мисли само за собствената си задача. Някъде във вътрешността на министерството се чуха познатите звуци на един оркестър, настройващ вече инструментите си, после имаше пауза и репетицията или концертът започна. Доколкото Бонд успя да прецени, оркестърът не беше лош. Той беше чувал тези акорди някъде...

— Увертюрата на Борис Годунов от Мусоргски — каза капитан Сендер. — Така или иначе ще стане шест часа... Хей! Погледнете четвъртия прозорец отляво.

Бонд насочи далекогледа в указаната посока. Наистина нещо ставаше в тъмната стая. От вътрешността се показва тънък, черен предмет — оръжие. То се премести бавно, като че ли за да покрие частта от „Цимерщрасе“, която се простираше между двете пространства с развалини, после се закова на място.

— Какво е това? Какъв вид е оръжието?

Гласът на капитан Сендер издаваше прекомерна възбуда. „Спокойствие, дявол да го вземе! — помисли Бонд. — Аз имам право да се нервирам.“ Той нагласи окуляра, така че да може по-добре да вижда дулото на оръжието. То също беше съоръжено с телескопично, оптично устройство, а отдолу с голям пълнител. Никакво съмнение...

— Автомат Калашников — каза той невъзмутимо. — Найдоброто, което притежават. Тридесет патрона — 7,62. Предпочитан от КГБ. Решили са да не изпуснат целта си. Трябва бързо да се пипа, в противен случай 272 ще бъде направен на решето. Не изпускате от очи терена. Аз трябва да наблюдавам прозореца. За да стреля, лицето ще трябва да се покаже. Има вероятно и за други зад него, както и на останалите четири прозореца. Евентуално това очаквахме, но не

смятах, че биха използвали такова оръжие. Не би трябвало да се съмнявам: един човек, който бяга, трудно може да се улучи в този полуздрач с обикновена карабина.

Той нагласи бързо и точно оръжието си, целейки се в една точка, намираща се над дулото на руския автомат. Безпредметно е да се желае да се улучи стрелецът в глава — би било вече добре да го порази в гърдите.

Под качулката лицето на Бонд се обливаше в пот. Без значение, стига ръцете да са сухи — най-вече десният показалец, този, който трябваше да натисне спусъка. Минутите минаваха нескончаемо бавно.

Каква ли възраст имаше младата виолончелистка? Малко над двадесет години, а може би двадесет и три. Безгрижието, увереността и леко надменната й походка подсказваха, че беше от възпитано семейство — несъмнено не принадлежеше ли към някоя стара пруска, полска или руска фамилия?

Но защо по дяволите беше избрала да свири на виолончело? Имаше нещо почти неприлично да си представи човек този купулообразен, безформен инструмент между нейните разкрачени бедра. Разбира се, Сугуджия успяваше да свири елегантно на него, както и тази Амаралис Мешинхауз, но все пак би трябвало да се открие начин, позволяващ на жените да свирят на това дяволито нещо „по амazonски“ (Застанали от едната му страна).

— Седем часа — каза капитан Сендер. — Нищо за отбелязване от другата страна. Малко раздвижване от нашата, в близост до една изба, откъм границата — но това трябва да е нашият „комитет по посрещането“, двама добри агенти от разузнаването. Не мърдайте още. Кажете ми, когато оръжието изчезне.

— Съгласен съм.

Беше седем и половина часът, когато автоматът на КГБ се прибра незабелязано от прозореца. Един след друг четирите прозореца се затвориха. За през нощта зловещата партия беше приключена. 272 все още се криеше. Оставаха още две вечери!

Бонд се отдръпна на свой ред зад пердетата, надигна се, съмкна качулката и отиде да си вземе един душ. После гълтна една след друга две чаши уиски, с напрегнат слух, очаквайки края на концерта, от който достигаше все още приглушеното ехо. Музиката прекъсна в осем часа с едно парче, което изтръгна последния коментар на Сендер.

— „Княз Игор“ от Бородин, мисля танц номер 17...

— Ще хвърля още един поглед навън — каза Бонд. — Едрата блондинка с виолончелото ми хареса...

— Не я забелязах — каза Сендер с безразличен тон.

Пак се върна в кухнята, за да си направи чай — каза си Бонд. Сложи си качулката повторно и се върна на прозореца, където насочи снайперното, оптично устройство към вратата на Министерството. Музикантките излизаха вече, но не толкова весели, колкото преди два часа, вероятно бяха уморени. „Тя“ се появи на свой ред с все така уверен вид. Бонд проследи с очи златистите коси и бежовия шлифер, докато изчезнаха в нощта по посока на „Вилхелмщрасе“. Къде ли би могла да живее? В някая стара и бедна стая из предградията — или в някой „луксозен“ апартамент на неприветливата „Стилиналея“? Беше ли омъжена? Имаше ли любовник?

Бонд напусна прозореца. В края на краищата да отиде по дяволите! Тя не беше за него...

Следващия ден и новото „бдение“ бяха почти едно повторение на това, което се беше случило през предишния. Джеймс Бонд има две краткотрайни срещи от разстояние с момичето — посредством оптичния мерник, а през останалото време напразно очакване и отчайващо напрежение.

Бонд прекара третия ден като в мъгла. Той посети музеи, художествени галерии, зоологическата градина и отиде на кино, почти без да може да си го обясни. Неговото съзнание беше завладяно от две неща: русокосото момиче и тъмния прозорец, зад който се криеше човекът, когото почти със сигурност щеше да убие вечерта.

Прибра се в апартамента точно в пет часа и едва избегна скарването с капитан Сендер, защото беше изпил едно уиски, преди да навлече зловещата качулка, която започваше вече да мирише на пот. Сендер се помъчи да му попречи да пие и неуспявайки, го заплаши, че ще се свърже с шефа на разузнаването в Западен Берлин, за да го предупреди.

— Послушайте, приятелю — каза Бонд с тон, изпълнен с досада, — вие няма да извършите убийството, а аз. Ето защо бъдете така любезен да ме оставите на мира, искате ли? Можете да кажете каквото пожелаете на Танкерай, когато всичко бъде свършено. Смятате, че ми харесва тази работа? Смятате, че ме забавлява това да съм в Отдел

ОО? Щях да бъда очарован, ако можехте да ме изпъдите — така щях да мога да отстъпвам и пред мравките и да се превърна в едно дребно бюрократче, напълно спокойно, като всички останали. Ясно ли е?

Бонд изпразни чашата си, взе криминалния роман (беше достигнал до един увлекателен епизод) и се свлече на леглото. Капитан Сендер, уединявайки се във враждебно мълчание, отиде до кухнята да си приготви своята неизбежна чаша чай.

Бонд почувствува как уискито отпуска свития му стомах. „А сега, Мизлот, как по дяволите да се отървеш от този вертеп?“ — се запита той, отваряйки книгата. Беше точно шест часът, когато Сендер от своя наблюдателен пост започна да говори с възбуден тон:

— Има нещо, което мърда от другата страна!... Той се спря, не тръгна отново. Прегънат е на две, зад една стена сред развалините... Другите не могат да го видят, но има пред себе си цялата тази открита ивица от терена. Дявол да го вземе, той тръгна през плевелите! Дано другите да помислят, че е от вятъра!... Ето, той излезе, няма ли никаква реакция от другата страна?

— Не — каза Бонд напрегнато. — Продължавайте да ми казвате какво става?... На какво разстояние е от границата?

— На петдесетина метра... Теренът е неравен, но отчасти открит. Има част от стена, точно до шосето. Ще трябва да мине отгоре ѝ и в този момент ще го видят на всяка цена... Внимание! Той приближава. Сега го виждам ясно. Почерnil си е лицето и ръцете... Готов ли сте? Ще прекоси последните метри всеки момент...

Джеймс Бонд почувствува как потта тече по врата му. Пое риска да избърше ръцете си в ризата.

— Нещо мърда в стаята зад оръжието — каза той. — Трябва да са го открили. Предупредете момчето долу...

Бонд чу Сендер да казва никаква кодирана дума по микрофона и на улицата под прозореца двигателят на „Опела“ заработи, изпускайки серия от заглушителни пукотевици.

Движението в тъмната стая насреща стана по-ясно. Една ръка, покрита в черна ръкавица, се появи под прилада на оръжието.

— Всичко е в ред! — извика капитан Сендер. — Бяга към стената... Достигна я... Ще я прескочи!

Едва тогава в своя окуляр Бонд видя главата на убиеца или по-точно на екзекуторката. Този безупречен профил, златистите коси,

които леко докосваха приклада на автомата „Калашников“. Ако би стрелял, тя щеше да бъде мъртва! Бонд премести незабележимо своята карабина и в момента, когато един жълт пламък изригна от дулото на руския автомат, той натисна спусъка.

Куршумът на триста метра по-далече, изглежда, порази целта си в точката, където прикладът се съединява към цевта и вероятно засегна езекуторката в лявата ръка. Ефектът от стълковението беше изтрягвано на автомата от неговата стойка. Той се преобърна, бълсна се в долната част на прозореца и падна навън. Завъртя се няколко пъти около себе си, преди да се разбие насред улицата.

— Всичко е в ред — възкликна Сендер. — Той мина! Боже Господи, той успя!

— Скрийте се! — каза Бонд, хвърляйки се сам на пода до леглото.

Голямото, жълто око на един прожектор се беше запалило на един от тъмните прозорци и неговият светлинен лъч се насочи направо към тяхната сграда и прозорец. После изтрещя откос от изстрили, а куршумите проникнаха в стаята, разкъсвайки пердетата, пръсвайки дървените предмети и забивайки се в стените.

Въпреки шума и свистенето на куршумите Бонд чу отдалечаването на „Опела“ с бърз ход и зад всички този шум той дочу отдалече музиката на оркестъра. Естествено този оркестър, чийто акорди трябваше да прокънтят из цялата сграда на Министерството, беше за „тях“ еквивалентен на „Опела“, предназначен да заглуши изстрелите на „Разведряване“. Беше ли пренасяла оръжието си всеки ден в калъфа на виолончелото?

Всичките музиканти от оркестъра бяха ли членове на КГБ? Другите калъфи за инструменти бяха ли послужили за скриване на оборудването им (най-вече за прожектора), докато истинските им инструменти оставаха в концертната зала? Много сложно? Крайно невероятно? Може би. Но що се отнасяше до „нея“, нямаше никакво съмнение. Чрез своя окуляр Бонд я беше разпознал безпогрешно. Беше почти сигурен, че я е засегнал в лявата ръка. Но той никога не щеше да узнае в какво състояние беше тя и никога повече не щеше да я види. Тепърва прозорецът ставаше една клопка и представляващ смъртна опасност. За да се потвърди това, един куршум удари вече катурната и повреден Уинчестър, като една оловна, пареща отломка засегна ръката

на Бонд. Той звучно изруга и в същото време стрелбата се прекрати, оставяйки място на тишината.

Капитан Сендер, който се беше хвърлил на пода, до леглото, се надигна. Имаше парчета от стъкло в косите. Двамата мъже минаха бързо в кухнята, която нямаше изглед към улицата, и тук можеха да запалят електрическото осветление.

— Нещо счупено? — запита Бонд.

— Не. А вие? — каза Сендер, чиито светли очи светеха с треската на битката.

Бонд забеляза също в тях и искри на укор.

— Нищо сериозно. Една драскотина на ръката от пръснат куршум.

Той отиде до банята. Когато се завърна, капитан Сендер говореше по радиостанцията, която беше донесъл в стаята.

— Това е всичко за момента — каза той, — 272 се отърва. Изпратете бронираната кола, колкото се може по-бързо: ще бъда щастлив да изчезна оттук, а 007 трябва да изготви доклада си. О кей! Приключи.

Той се обърна към Бонд и му каза с полуобвинителен и полуутегчителен тон:

— Съжалявам, но шефът желае да му обясните писмено защо не го ликвидирахте? Бях длъжен да му кажа, че вие променихте прицела си в последните секунди. Това предостави на „Разведряване“ време да изстреля един откос, но за щастие 272 беше вече започнал да бяга: видях как куршумите засегнаха стената зад него. Какво ви стана?

Джеймс Бонд би могъл да изльже, да измисли дузина обяснения. Той се задоволи да изпие солидно количество от уискито, после остави чашата и погледна капитан Сендер право в очите.

— Това беше една жена — каза той.

— Е, и? КГБ използува толкова жени като екзекуторки. Ни най-малко не се учудвам. Руските женски отбори извършват винаги чудеса на световните първенства по стрелба. Последния път в Москва те спечелиха и трите първи места пред седем други страни. Спомням си за две от тях — Донская и Ломова, изключителни стрелци. Ако се докаже, че едната от тях беше... На кого приличаше?

— Беше блондинка — една от музикантките в оркестъра, тази, която носеше виолончелото. Оръжието е било вероятно в калъфа му.

Оркестърът беше едно „прикритие“.

— Разбирам — каза бавно капитан Сендер. — Тази, към която хранехте обич.

— Точно така.

— Съжалявам, но това също ще трябва да включва в доклада си. Вие получихте изрична заповед да убиете „Разведряване“.

Те чуха шума на една кола, която се приближи и спря пред сградата. Звънецът иззвъня два пъти.

— И тъй, хайде — каза Сендер. — Чакат ни.

Той се спря до вратата и без да погледне към Бонд, добави:

— Съжалявам за този доклад. Дължен съм да го направя. Би трябвало да убиете... въпросното лице, което и да е то.

Бонд се изправи, като че ли съжалявайки. Изведнъж у него изчезна желанието да напусне този малък, вонящ и разнебитен апартамент, да напусне това място, където в продължение на три дни имаше еднострално флиртуване от разстояние с едно непознато момиче — един чужд агент, натоварен с мисия, почти идентична с неговата. Бедната нещастница! Неприятностите, които я очакваха, бяха много по-сериозни, отколкото тези, които очакваха него... Впрочем тя щеше да бъде със сигурност съдена от военен съд за това, че се е провалила, и несъмнено щеше да бъде изгонена от КГБ... Бонд повдигна рамене. Дали щяха поне да й съхранят живота, както той лично го беше сторил?

Бонд каза с уморен тон:

— О кей! С малко повече щастие това ще ми коства двете нули. Но кажете на шефа да не се впряга: момичето не ще убива никога вече. Вероятно е лишена от лявата си ръка и със сигурност е загубила смелостта да продължи този род дейност. Накарах я да изгуби вкус към нея. В моите очи това е достатъчно. Да изчезваме оттук...

ДОН ЛУЧИО

Дон Лучио (Цанко Луканов), роден през 1915 година. Преди 9. IX. 1944 год. работи като журналист във „Ратник на вестниците“ и други издания. Умира през 1988 год., забравен от литературните историци, отречен от „социалистическия реализъм“. Отпечатал е около 40 заглавия — новели и романи.

Творческият път на двамата пионери на криминалния жанр у нас е прекъснат от „народната“ власт. Книгите им са забранени или унищожени. Можем само да гадаем докъде щяха да стигнат в творческото си развитие.

**ДОН ЛУЧИО
СМЪРТ ВЪВ ВЛАКА**

УБИЙСТВОТО

В едно от купетата на бързия влак Норуич — Лондон пътуваха група шумно разговарящи хора. Беше около 16 часът, до Лондон оставаше час и половина път и те трябваше да убиват по някакъв начин времето. Влакът бе почти празен.

В купето пътуваха известният поет Джон Портър и неговите приятели — младата писателка Розалинда Ръсел, редакторът на литературната страница на вестник „Дейли Мейл“ Дик Кросби, критикът Пат Станлей и издателят и директор на „Дейли Мейл“ Мартин Кинор.

Всички те идваха от вилата на Оскар Бъканън, главен редактор в „Дейли Мейл“. Последният бе поканил компанията на гости по повод сключването на договор с Джон Портър за печatanе на стиховете му във вестника.

Сега в купето разговорът отново се въртеше около този договор. Сух, нервен и злъчен, Пат Станлей нападаше поета за съгласието му стиховете му да бъдат печатани във вестник и с това да демонстрира предпочтение към пресата, а не към солидно издание в книга. Елегантно облечен, Дик Кросби, който имаше най-голяма полза от това да печата в завежданата от него литературна страница стиховете на поета, с което се издигаше и престижът на вестника и тиража, галеше главата на голямото си куче вълча порода и от време на време се включваше с по някоя дума в разговора, но без да застава на страната на Портър.

— Да — каза по едно време Кросби, — това наистина е отстъпление! Истинско отстъпление...

Джон Портър се опитваше да не обръща внимание на упреците, за него печатането на стиховете му във вестника бяха просто осигурени редовни доходи, нещо, на което не можеше да разчита, ако се бе ориентирал единствено към малотиражните литературни издания. Затова и гледаше в повечето време през прозореца. Отстъпление, отстъпление, продължаваше да повтаря Дик Кросби,

Мартин Кинор не вземаше участие в спора, четеше някакво списание, а Розалинда Ръсел, облегната удобно на седалката, внимателно слушаше и търсеше сгоден случай да се намеси в полза на брата си по перо. Пат Станлей тъкмо отново започна нападките си, изведнъж влакът рязко спря. Компанията се оказа за миг скуччена в средата на купето.

— По дяволите! — викна Дик Кросби. — Катастрофа ли?

И скочи към прозореца.

До него тутакси се намери и Розалинда Ръсел. Дик възклика:

— Я гледайте! Половин час пътуваме, а като че ли сме все в местността, където е вилата на Бъканън. Линията тук трябва да прави някакъв огромен завой, а? Пътувал ли е някой по тия места?

Кинор и Джон Портър приближиха до прозореца и погледнаха навън. Действително ставаше явно, че влакът обикаля един висок хълм, част от планинска верига и вилата на Бъканън пак бе в близост. Приятелите огледаха местността, опитвайки се да разберат какво бе станало.

— Трябва някой да е дръпнал внезапната спирачка — каза Джон Портър. — Кой...

Не можа да довърши. Чу се гръм, тутакси след което поетът се хвана за гърдите и увисна на прозореца. По стъклото под него потече червена струя. Мартин Кинор, който бе най-близо до него, извика едно „Господи!“ и като го прихвата под мишниците, го постави на седалката.

— Джон, Джон! — викна Розалинда, хвърли се към Портър и започна леко да го удря по страните. Поетът бе затворил очи, като да бе заспал...

Пат Станлей опира ръката му, Дик Кросби отвори едното му око и погледна внимателно. После разтвори ръце.

— Мъртъв е...

— Джон, Джон — стенеше Розалинда.

Из коридора се чуха стъпки и в купето надникна началник-влака.

— Вие ли дръпнахте внезапната спирачка? — запита той.

— Откъде накъде — рязко извика Пат Станлей. — И вместо това вижте какво стана тук... — и посочи мъртвия.

— Някой стреля отвън — обади се Мартин Кинор. Разпоредете се за полиция.

— Това ще видим — отвърна началник-влака. В това време се яви кондуктор и каза: — Дръпната е спирачката в едно от близките празни купета. Ей там...

— Добре кимна началник-влака. — Ще спрем след пет минути в Уестлямсън. Там ще започне и полицейското следствие. Дотогава никой да не мърда оттук.

— Арестувани ли сме?! — викна Пат Станлей. — Вместо да се потърси начин колкото се може по-бързо да се изследва околността...

— Не берете грижа за това, което не е ваша работа — сухо изрече началник-влака и като остави кондуктора да наблюдава пътниците, си тръгна.

Пат Станлей продължаваше да нервничи:

— Само едно не мога да разбера. Как стана така, че убийството бе извършено толкова близо до вилата на Бъканън?

— Какво искаш да кажеш? — още по-нервно го сряза Дик Кросби.

— Ами това, че мястото на убийството е в близост с вилата на нашия главен редактор, а вие си спомняте, че като се качвах на влака, той отиваше на лов. Доколкото разбирам от неща като това, което се случи, убийството е извършено с ловна пушка.

— Ти си луд! — викна му Розалинда и се сви в ъгъла на седалката.

На малката гаричка Уестлямсън приятелите бяха поканени от началника на местната полиция да го последват в участъка. След като се разпореди за оглед на трупа, както и за оглед на местопроизшествието, началникът се зае с разпита на четиримата.

— Име?

— Пат Станлей, 26 години, родом от Единбург, живее в Лондон, хотел „Трафалгар“ — издекламира критикът.

Полицаят погледна следващия. Издателят не почака да го питат:

— Мартин Кинор, 52 години, живее в Лондон, „Джордж Роанд“

124.

— Вие?

— Дик Кросби, 32 годишен, Лондон, „Стрийт хол“ 524.

Полицаят погледна към писателката.

— Розалинда Ръсел, 23 години, Лондон, „Катринроад“ 118.

— Убитият?

— Не ви ли стана ясно при огледа на трупа и документите? — злъчно се обади Пат Станлей.

— Без духовитости!

Дик Кросби съобщи данните:

— Джон Портър, поет. 38 години, живее в „Трафалгар“...

— Аха, значи при него — кимна полицаят и посочи Пат Станлей.

— В различни стаи и етажи — кимна с глава критикът.

— Чие е това куче? — продължи полицаят.

— Мое — каза Кросби. — Казва се Кер, на 5 години, живее...

— Казах — без духовитости!

После повика с пръст кучето и започна да си играе с него. По едно време натисна звънеца и нареди на появилия се полицай да заведе четиримата пътници в ареста. Остана глух за протестите и продължи да си играе с кучето. След като остана сам, позвъни в Лондон в Скотланд Ярд и поиска да бъде изпратен оттам детектив, който да разследва случая.

УБИЕЦЪТ, КОЙТО НЕ ОСТАВЯ СЛЕДИ

Със сутрешния влак от Лондон на малката гаричка Уестлямсън пристигна висок слаб млад човек. Веднага се отправи към полицейския участък, където се представи на началството:

— Милтон Силс от Скотланд Ярд!

— Е, добре, че идвате. Този случай не е в нашите възможности!

Милтон Силс кимна разбиращо и пое подадените му протоколи — от огледа на трупа, огледа на влака, на местността, където бе станало убийството, протокола от разпита на задържаните, за които той се разпореди да бъдат освободени. После детективът поиска да го заведат на местопроизшествието. Взеха полицейската кола и скоро бяха на мястото в долината, където железопътната линия правеше причудливия си завой. Виждаше се и вилата на Бъканън. Милтон Силс обикаля известно време около посоченото му място, където бе спрял влакът, прави някои изчисления и скоро застана до една скала, обрасла с храсти.

— От тук трябва да е стреляно. Но убиецът явно е бил добър стрелец — каза детективът, като преценяваше на око разстоянието до линията.

— Познавам Бъканън — махна с ръка полицейският началник на Уестлямсън. — Хич го няма като стрелец...

— Ами ако пушката бъде снабдена с оптически мерник?

— Хайде сега...

Двамата полицаи се качиха отново в колата и след няколко минути бяха при вилата на Бъканън. Слугата ги въведе в полуутъмен хол и след като почакаха малко, при тях се яви домакинът. Беше човек на около 40 години, малко пълен и нисък. Лицето му бе добродушно и спокойно. Полицейският началник представи лондонския детектив, след което седнаха до масата, на която тутакси бе сервирано уиски и кафе.

— Какво се откри досега? — запита Бъканън.

— Ами ето какво — вгледа се в домакина Милтон Силс. — Убиецът е дебнал в едни храсти. Стрелял е с ловна пушка „Централ“, осми калибрър...

— Боже! — възклика Бъканън. — Моята пушка е „Централ“, калибрът е осми...

— Освен това вчера, по време на убийството, сте били на лов — каза полицейският началник и тържествуващо погледна към Милтон Силс. — Сега остава да кажете, че сте били в близост с местопрестъплението.

— Е... ами да... Вярно е, че бях на лов, аз тръгнах на лов, когато изпратих приятелите си, това знаят всички, хич не съм обръщал внимание накъде да ловувам... Да, бях в близост, даже видях как влакът спря, но никакво внимание не обърнах, не бях всъщност толкова близо до линията...

Милтон Силс кимаше с глава и гледаше журналиста с разбиране:

— Всичко говори против вас, господин Бъканън... Няма как, но ще трябва да ме последвате в Лондон.

— Това арест ли е? — запита със спокоен тон домакинът, след което, без да чака отговор, стана и допълни. — Добре, да вървим.

В Скотънд Ярд Бъканън още веднъж потвърди трите улики, говорещи против него: еднаквостта на оръжието, намирането му в близост с мястото на убийството; съпадение и във времето, в което бе извършено престъплението.

— Много странно — каза капитан Монтгомери, в кабинета на когото се провеждаше разпитът. — Били сте близо, видял и сте спирането на влака, чухте ли гърмеж? Видяхте ли някого наблизо до вас?

— Не...

Когато Монтгомери остана насаме със Силс, той озадачено го изгледа:

— За първи път попадам на такъв случай. Всичко да говори против определен човек...

— Само едно не говори против него — каза Силс. — Дръпването на внезапната спирачка, причина да спре влакът... Ето ти мистерия —

всички приятели на убития поет са били с него в купето, никой от тях не е излизал да дръпне внезапна спирачка.

— Случаят е странен — Монтгомери явно се колебаеше какво да прави. — Въпреки всичко налага се да поставим в ареста Бъканън, но ако той не е убиецът, а на мен интуицията ми говори, че не е, как после ще излезем от това положение — да арестуваме човек с неговия ранг несправедливо? Остава да се обадим на адвоката му, всичко да премине без шум, а вие да се заемете със случая, разкривали сте и по-големи мистерии.

— Благодаря за доверието.

Детективът стана.

ЕДНО КУЧЕ ИЗЛИЗА НА СЦЕНАТА

На другата сутрин Милтон Силс реши да посети четиримата приятели на убития поет. Най-напред се запъти към писателката. Тя живееше сама на посочения адрес, в къща с голям двор, с много цветни лехи. Камериерката въведе детектива в хола и той тъкмо се разположи в едно кресло в очакване на домакинята, когато към него се втурна огромно куче вълча порода. Детективът понечи да стане и кучето веднага показва огромните си зъби и изръмжа. Младият човек се попипа под мишницата, където стоеше револверът, но в това време се показа камериерката:

— Не се плашете — каза тя. — Кажете му само, че чакате господарката му.

Милтон Силс кимна с глава и се обърна към кучето:

— Чакам твоята господарка, сър...

Кучето се приближи до детектива и легна спокойно на килима. В това време влезе и Розалинда Ръсел:

— Извинете ме — усмихна се младата жена. — Успяхте ли да се опознаете? — запита тя, като посочи спокойно лежащото в краката на Силс куче.

— Чудесно куче, госпожице — изправи се детективът и пое подадената му от писателката ръка. — Как сте го възпитали?

— Голям умник е Джеки — Ръсел погали кучето по главата. — Знае да прави още много неща!

После поръча по камериерката чай и седна до детектива.

— Арестувахме Бъканън — каза Силс и внимателно погледна жената. Тя пребледня:

— Но как?

Детективът накратко ѝ обясни положението. После я попита какво е нейното мнение, на което младата жена отвърна:

— Не мога да повярвам. Отношенията между Портър и Бъканън винаги са били сърдечни... Все пак понякога ми се е струвало, че помежду им има известна хладина... Но убийство — никога!

Скоро разговорът потръгна като между добри приятели. На раздяла Розалинда Ръсел каза строго:

— Все пак, господин Силс, аз като писателка се интересувам живо от дейността ви на детектив и ще ми бъде много приятно да се видим отново. Имам желание да напиша един криминален роман, обещайте ми, че скоро ще се срещнем... Иначе ще пратя Джеки да ви вземе — бъдете сигурен, че където и да сте, ще ви намери и ще ви принуди да се срещнем...

Милтон Силс се усмихна, остави адреса си и двамата се разделиха като стари приятели.

„АЗ ИСКАХ ДА УБИЯ ПОРТЪР!“

Младият критик Пат Станлей посрещна детектива в обичайното си състояние — нервен и злъчен:

— Вие сте от Скотланд Ярд, не ме изненадва това! Очаквах да се домъкне някой Шерлок Холмс. Може би си мислите и това, че съм го убил аз, и няма да сте далече от истината! Макар да сме били приятели, макар да живееше един етаж по-долу, ненавиждахме се, знайте това! И макар и да са ни смятали за приятели, мразехме се! Какво правеше той?! Пиеше и пишеше стихове, а аз трябваше да пиша критики за него, това не е като да се пишат стихове! И какво — за него слава и пари, за мене грошове! Колко пъти ми е идвало на ума: „Ще го убия тоя Портър! Ще го убия!“

Милтон Силс наблюдаваше с изненада литературния критик, а оня продължаваше:

— Не вярвате, а?! Оxo! Ей сега ще ви покажа. Виждате ли това писмо, още от адреса личи женският почерк! Само дето този плик съм го надписал аз. Джон получаваше сума ти писма от разни момичета и жени. И това щеше да отвори, както го правеше — вечер, когато си легне... Само дето в него има отрова... Вземете го това писмо, но не го отваряйте вие, дайте го в полицейската ви лаборатория, за да разберете, че наистина исках да го убия този нищо и никакъв поет, славата на който аз му я изградих! Само дето не изпратих това писмо! Размислих...

— И все пак сте имали намерение да убияте Портър?

— За намерение не се ходи в кафеза. Ако се ходеше за намерения за убиване, 90 процента от населението щеше да е по затворите! И мал съм намерение, но не съм го убил! Това е! Край! Не си заслужаваше труда! Толкова по въпроса!

Като сметна, че критикът се е успокоил, Силс каза:

— Арестувахме Бъканън...

Критикът не почака повече, веднага започна:

— Правилно! Между двамата, макар привидно да съществуваха топли отношения, вражда имаше! Нещо недоизречено, нещо съмнително...

Като изслуша поредния порой от нападки, детективът помоли Станлей да го придружи до стаята на Портър.

Поетът живееше в скромно подредена стая, която се отличаваше от обикновена хотелска по това, че бе отрупана с книги, както и голямо количество папки, пълни с изрезки от вестници или ръкописи.

Не открил нищо съществено, детективът се упъти към редакцията на „Дейли Мейл“, където завари Дик Кросби на редакторската маса, отрупан с ръкописи и шпалти.

— Да — каза той, — радвам се, че идвate, ако не бях затънал както виждате до гуша в работа, аз сам щях да дойда в полицията. Защото научих за ареста на нашия главен редактор — та това е фантастика!

— Може би — кимна с глава детективът. — Само че всички улики говорят против него... Освен...

— Освен? — запита Кросби.

— Според следствието куршумът, убил Портър, е дошъл отвън, нали...

— Ами как иначе?

— Има и друга вероятност — да е стрелял някой от вас, които сте се намирали в куплето!

— Ааа — не! — изправи се Кросби. — Нали експертите са се изразили, че е стреляно с ловна пушка „Централ“, калибър е посочен...

— Така е — съгласи се Силс. — Но има стари револвери с такъв калибър... Пораженията от такива револвери са досущ същите като от ловна пушка...

Детективът се изправи. Кросби го гледаше с широко отворени очи. В същото време в кабинета влезе огромното му куче, приближи до Силс, изръмжа. Детективът не му обърна внимание, сбогува се и си тръгна, оставяйки журналиста все така прав и изненадан от разсъжденията му.

ХОРАТА ОТ ПОДЗЕМНИЯ СВЯТ

На другата сутрин Милтон Силс тъкмо разсъждаваше върху възможността Бъканън да е имал съучастник във влака, който да е дръпнал внезапната спирачка, когато му бе съобщено за необичайно посещение. Детективът слезе в хола и там видя огромното куче на Розалинда Ръсел.

— Здравей, Джеки — викна Силс и се приближи до кучето, като го погали. Кучето се изправи, сложи лапите си на гърдите на детектива. Тогава той видя бележката, окачена на нашийника. На външната страна бе написано „Моля, показвайте на това куче направлението на улица «Крауфорд» и номер 54, на който живее Милтон Силс“. В самата бележка писателката съобщаваше: „Драги господин Силс, хрумна ми идея и имам нужда от вашата помощ. Елате веднага у дома, но не смятайте да се измъкнете, защото съм инструктирана Джеки да не се отделя от вас. Розалинда Ръсел.“

Детективът се облече и след няколко минути в съпровод на Джеки позвъни в дома на младата жена. Тя го посрещна весела и след като получи детективските похвали за кучето, заразказва как неочеквано и дошла идеята да се разходи из свърталищата на хората от подземния свят, а това най-добре би било да стане в компания на детектив като Силс. Това щяло да й помогне в намерението да напише криминален роман. За по-голяма сигурност искаше да вземат със себе си и кучето. Детективът се съгласи веднага, тъй като, ако наистина Бъканън е имал съучастник, то този съучастник би трябвало да бъде търсен в подземния свят. Още същата вечер двамата с Ръсел обиколиха няколко кръчми и вертепи, пълни със съмнителни типове, които бързо се хващаха я за нож, я за револвер. Разходките на писателката и детектива продължиха три вечери. Розалинда има възможност да беседва с прочути контрабандисти, видни джебчии, разпитваше ги умело и макар повечето от тях да не криеха неохотата си, очевидно бе, че писателката набираше много материал за евентуалната си книга. Отначало Милтон Силс се отнасяше към всичко това просто с

любопитство, но постепенно все повече се опитваше да бъде полезен на младата жена. Не забравяше да върши и своите наблюдения, но не попадаше на следи.

Една вечер към 22 часа, когато бяха в „Родезия бар“, едно от най-известните свърталища на престъпници в „Уестенд“, на детектива направи впечатление, че един от посетителите гледаше със свиреп поглед към кучето на Розалинда. Позна го от снимките в картотеките в Скотланд Ярд. Беше Джордж Светкавицата, многократно арестуван при съмнения за съучастничество било в обири, било в побои, но винаги измъкващ се благодарение я на алиби, я на застъпничеството от високи места. Беше елегантен млад човек в смокинг, с вратовръзка и с филцова шапка, килната небрежно назад. Детективът сподели с писателката какво знаеше за него, след което тя веднага настоя да го поканият на масата им. Сервитьорът отиде при Светкавицата. Последният погледна към масата, откъдето Розалинда Ръсел кимна, усмихвайки му се, и стана. Приближи, изгледа студено детектива и писателката и запита:

— Какво искате?

Милтон Силс го покани да седне:

— Госпожицата е писателка...

— Я не ми губете времето! — отряза Светкавицата.

— Искам да разговаряме — обади се Розалинда. — Вие сте един от хората, които ме интересуват, искам да проникна в техния свят на мисли и чувства... Пиша един роман.

— Не сте ли от полицията?

— Аз съм от Скотланд Ярд — каза Силс, — но няма какво да се страхувате сега от мен, явявам се тук само като частно лице, придружаващо писателката...

— Хм... — това беше отговорът.

Розалинда го покани да вземе чашка, която сервитьорът предвидливо бе донесъл, каза му „наздраве“ и запита:

— Защо ви наричат Светкавицата?

— Питайте него — нали е от Скотланд Ярд, там знаят добре.

— Името му е Джордж Рафт — каза Силс. — Наричат го Светкавицата заради бързината на действията му. Еднакво бързо си служи и с голи ръце, и с револвер...

Джордж Светкавицата се усмихна и кимна в знак на съгласие. Розалинда започна да го разпитва защо е избрал това поприще в живота, няма ли желание да се заеме с честно изкарване на хляба си. Престъпникът отговаряше къде с желание, къде неохотно, но на Милтон Силс правеше впечатление, че той не отделяше погледа си от кучето. Най-сетне не издържа и запита:

— Това куче ваше ли е?

Писателката кимна:

— Мое.

— Не мога да понасям тая порода кучета, ако искате и друг път да разговаряте с мен, да знаете, че ще си нося в джоба стрихнин и ако този вълк отново е с вас...

Розалинда погали Джеки, потупа го по гърба и му каза:

— Джеки, излез навън и чакай... Чакай навън, нали разбра...

Кучето послушно се отправи навън.

Разговорът продължи, но явно беше, че ентузиазмът на Светкавицата се е изпарил.

— Стига проповеди! — каза той. — Ще си живея както си знам, на никого не давам акъл и от никого не вземам. А сега си вървете!

Светкавицата стана и като видя, че Силс вади портмоне, спря ръката му, повика сервитьора и се отдалечи с него.

Детективът и писателката се спогледаха и станаха да си вървят.

В този миг навън се чу изстрел...

Розалинда пребледня на мига и затича към изхода, като викаше:

— Джеки, Джеки...

Милтон изтича след нея... Намери я коленичила до четириночия си приятел, прегърнала го, плачейки...

От Джордж Светкавицата нямаше и следа. Но детективът знаеше къде да го търси. Върна се и както очакваше, намери престъпника там, където логично най-малко трябваше да бъде очакван. На бара.

— Ако не искаш усложнения, а знам, че ти не си по усложненията, изслушай ме внимателно — мога да те арестувам за убийството на кучето, но и да те обвиня в опит за убийство на госпожица Ръсел.

— Приказки! — отвърна Светкавицата.

— Знаеш, че ако реша, мога да ти лепна каквото искам престъпление, станало в близко време. Например да те обвиня в

убийството на Джон Портър.

— Този пък кой е?

— Поет.

— Стихове не съм чел, откакто напуснах училище...

— Не е кой знае каква беда. Но на въпроса! Знам, че не си участвувал в това убийство, но ти пък знай, че мога да те натопя! Но няма да го сторя, ако ми направиш една услуга.

— Каква?

— Искам да знам някой от вашите хора дали е бил на 20 октомври към 16 часа край Уестлямсън.

— Ще се опитам да разбера.

— Ще те търся тук от утре вечер по това време!

Светкавицата кимна за съгласие.

На другия ден Милтон Силс отиде при Дик Кросби с надеждата, че журналистият този път няма да е толкова зает, но се излъга. Материали по бюрото, непрекъснато звънящи телефони, влизачи и излизачи журналисти и сътрудници. Кросби вършеше работата и на все още задържания Бъканън.

— Открихте ли нещо ново? — запита той.

— За съжаление нищо — отвърна детективът. — А съвсем скоро ще трябва според законния срок да се насрочи делото. При тия улики не виждам как главният ви редактор може да се отърве...

— Това ще е скандал — каза Дик Кросби. — Човек като Оскар Бъканън обвинен в убийство... Прочее не искам да съм на негово място, но не искам да съм и на ваше, когато се установи, че Бъканън е невинен.

Детективът погледна към кучето, спомни си трагедията с Джеки и приближи към Кери, като го помилва. Кучето послушно легна в краката му.

— Все с вас ли си водите кучето? — попита Силс.

— Това е единственият ми верен и сигурен приятел — каза Кросби.

— Много е хубаво. И много прилича на Джеки на Розалинда Ръсел...

— От една майка са — каза Кросби.

— Вчера убиха Джеки...

— Какво?! — викна Кросби. — Ама как?

— Един бандит... Джордж Светкавицата... Не можел да понася кучата.

— Господи!

Още щом напусна редакцията на „Дейли Мейл“, Милтон Силс се приближи до първата телефонна кабина и позвъни на подчинения си полицай Бъди.

— Слушай — каза му той — разбиращ ли от кучета?

— Щом трябва, разбирам!

— Трябва! Налага се да откраднеш едно куче!

— Да крада куче? — възклика Бъди отсреща. — Да не мислите, че това е лесна работа?!

— Лесна, трудна, това си е твой проблем! Искам да отидеш в „Дейли Мейл“ и да откраднеш кучето на журналиста Дик Кросби. Той сега замества главния редактор Бъканън и е доста зает. Аз ще те чакам в една къща на „Катринроад“ 113, там живее една писателка на име Розалинда Ръсел. Чакам!

Когато детективът стигна на посочения адрес, там вече го чакаше Бъди, като държеше кубето на Кросби за верижка.

На вратата тъкмо се показва и Розалинда Ръсел, която, като видя кучето, възклика:

— Ама това е Кери! Какво става?

— Откраднахме го — каза Милтон Силс. — Хрумна ми нещо, хайде да го проверим двамата.

— Какво е това?

— Искам да разбера дали едно куче като Кери... или като Джеки... е в състояние да дръпне внезапната спирачка на влак.

Очите на писателката се разшириха от изненада.

СЪУЧАСТНИК В УБИЙСТВОТО

Детективът и писателката заедно с кучето се настаниха в едно от купетата на влака. И двамата мълчаха. Когато изминаха няколко минути след тръгването на влака, Силс погали Кери и каза:

— Кери, дръж... Дръж, Кери... Хайде... Кери, дръж!

Кучето го гледаше изпитателно право в очите и не помръдваše от място.

— Когато учех моят Джеки, винаги му давах бучка захар — каза Розалинда.

Детективът сви рамене, кой да се сети предварително. После стана и като каза, че ще потърси във вагон-ресторанта, излезе. Върна се с няколко бучки захар и започна отново. Кери само изяде захарта и не помръдна на нито една молба.

По едно време детективът се обърна към Розалинда:

— Струва ми се, че разбрах... Сега зависи от вас. Припомнете си какво говорехте, непосредствено преди да спре влакът.

— Говореха Пат Станлей и Дик Кросби. Станлей, както си го знаят всички, ругаеше, нападаше Портър, а Кросби ту го поощряваше, ту охлаждаше ентузиазма му... Да, спомним си, точно преди да спре влака, Кросби заговори: Това е отстъпление от страна на поета, отстъпление!

Писателката така и не довърши. Щом чу думата „отстъпление“, Кери скочи на крака и излезе бързо от купето. Милтон се втурна след него, кучето влезе в близкото празно купе и скочи към внезапната спирачка...

След миг влакът спря.

Милтон Силс чу стъпки зад себе си и като се обърна, срещна ужасения поглед на Розалинда Ръсел.

— Но защо, защо Кросби е направил това? — шепнеше тя.

— Не знам — каза детективът. — Но в този случай Кросби е трябвало да има съучастник, който да чака вън... край онази скала в

храстите... И дали този съучастник е бил Оскар Бъканън — това е въпросът!

В това време в коридора се зададоха началник-влака и един кондуктор.

Милтон Силс разтвори виновно ръце.

БЛОКИРАНИТЕ БАНДИТИ

Милтон Силс разказа всичко на капитан Монтгомери.

— Кой би могъл да допусне! — възкликна последният.

— Трябва да се арестува Дик Кросби, той вече знае, че кучето му е откраднато и вероятно ще разбере защо...

Монтгомери даде нареддания по телефона.

После разговорът на двамата полицаи продължи.

— Трябва да разберем кой е стрелял. И аз вече мисля, знам.

— Затова и те натоварих със задачата.

— Мисля да е Джордж Светкавицата... Сега си давам сметка защо той веднага уби кучето на Розалинда Ръсел... Кросби е платил на Светкавицата да устрои засадата, кучето му е осигурило спирането на влака... Светкавицата уби кучето, защото е помислил, че сме по следите му. Сметнал е вероятно Джеки за Кери... Довечера ще разбера, имам среща със Светкавицата...

Вечерта Джордж Светкавицата наистина чакаше детектива в „Родезия бар“. Поздрави Милтон и Розалинда и тримата седнаха в едно от сепаратата.

Още незапочнали обаче разговора, сервитърът се приближи до тях и каза, че търсят господин Силс на телефона.

Обаждаше се капитан Монтгомери:

— Дик Кросби призна, че имал намерение да убие Джордж Портър, защото се страхувал, че след договора за печатане на стиховете може постепенно да последва и работа на поета във вестника и оттам изместването на Кросби от така желаното от него място за заместник-главен редактор. Или главен. Призна, че уговорил Джордж Светкавицата и последният съгласно неговите разпореждания се укрил на съответно място... И още в момента, в който ви говоря, групи от полицаи търсят из всички лондонски вертепи въпросния Джордж Светкавицата! Не е ли с вас?

— Не — отвърна Милтон Силс, побърза да прекъсне разговора и бързо се върна при Розалинда и престъпника.

Още не бе седнал на мястото си, когато радиото в бара прогърмя:

„Тук полицейска радиосекция. Внимание! Всички полицейски постове и команди да търсят опасния бандит Джордж Светкавицата! Повтаряме: Джордж Светкавицата. Въоръжен и опасен!...“

Джордж Светкавицата бавно стана от мястото си, гледайки изпитателно към Милтон Силс. Детективът понечи да каже нещо, но от радиото прозвуча:

„Внимание! За незапознатите с портрета на Светкавицата: Височина 170 см, елегантно облечен, черноок, матово лице. Внимание: да се наблюдават всички гари и шосета. Да се проверяват таксиметровите коли! Внимание...“

— Не смей да мръднеш, ченге! — каза тихо Джордж Светкавицата. — Не само моят пистолет сочи към тебе... Сега ще излиза! Три минути след като изляза оттук, няма да мърдаш от мястото си!

— Рафт, аз...

— Мълчи, ченге! И си дай полицейската значка!

Милтон Силс се подчини.

Светкавицата се поклони на пребледнялата от уплаха Розалинда Ръсел и бързо излезе от заведението.

Детективът почака да минат три минути и като скочи от мястото си, изтича към бара, където иска телефона. Свърза се с капитан Монтгомери и обясни, че Светкавицата току-що се е измъкнал от „Родезия бар“ и че притежава полицейска значка.

Минута по-късно полицейското радио предаваше:

„Внимание! Опасният бандит Джордж Светкавицата притежава полицейска значка. На никоя гара, на никое шосе, никой пункт да не се пуска да излезе полицай, показващ само значка, а не и полицейската си легитимация! Внимание! Издирва се...“

Милтон Силс и Розалинда изтичаха навън от заведението, намериха такси и се отправиха към Скотънънд Ярд. Там тъкмо пристигна съобщение, че Светкавицата е обкръжен в някаква изоставена къща в покрайнините на града. В една от полицейските коли, тръгващи за там, се качи и Милтон. Когато пристигнаха, къщата бе осветена с мощните фарове на полицейските машини. Ръководещият обсадата рапортува:

— Дадох десет минути срок за предаване, след което ще атакувам!

— Почакайте, дайте ми високоворител — каза Милтон Силс и като го получи, качи се на една от колите и заговори:

— Джордж, аз съм Милтон Силс! Предай се, обещавам ти, че няма да ти се случи нищо! Нищо незаконно!

Братата на къщата се отвори и в рамката ѝ се покача Джордж Светкавицата с два револвера в ръцете си.

От полицейските коли затракаха автоматите.

Милтон Силс хвърли високоворителя и като закрещя „Спрете! Спрете“, затича към падащия на земята бандит.

Беше късно. Кръв шуртеше от цялото тяло на Светкавицата. Все пак детективът се опита да му помогне, престъпникът го погледна с потъмнял поглед и отвори уста:

— Двадесети октомври... Федерал банк...

И издъхна.

КОЙ Е УБИЕЦЪТ

В дома на Розалинда Ръсел се бяха събрали всички участници в тази афера, включително и освободеният веднага след случая със Светкавицата Оскар Бъканън, така също и доведения под стража Дик Кросби. Милтон Силс бе обещал на писателката една драматична развръзка, която да й бъде в помощ при писането на криминалния ѝ роман.

Цялата тази история се бе видяла странна на капитан Монтгомери, но и той не отказа присъствието си, още повече че бе свикнал с някои странности на своя подчинен.

Камериерката на писателката сервира на всички уиски и кафе, след което младият детектив започна:

— Ето цялата история около убийството на нещастния поет Джон Портър. Както знаете, всички улики в началото бяха против Оскар Бъканън. Самият той така даваше показания, че още повече засилваше съмнението. Уликите бяха толкова силни и явни, че всички в Скотланд Ярд започнахме да се съмняваме в истинността им. В същото време упорито търсехме кой е съучастникът във влака. Когато установихме, че това е кучето на Дик Кросби, всичко стана ясно. Кросби си призна целия замисъл. От страх да не би поетът да влезе лека-полека под кожата на Бъканън и да заеме мечтаното от дълго време от самия Кросби място, той влиза в споразумение с Джордж Светкавицата и обучава кучето си при определен сигнал да дръпне внезапната спирачка на влака. Става точно така и нито капка съмнение не попада върху Кросби... Само че Джордж Светкавицата не е извършил убийството!

Последното изречение постигна ефекта си.

Очите на всички присъствуващи се втренчиха в Милтон Силс.

— Когато Светкавицата издъхна в ръцете ми, той каза: „Двадесети октомври... Федерал банк...“ Проверих. На двадесети октомври, деня на убийството на Джон Портър, около 16 часа, часът на

убийството. Светкавицата заедно с приятели е участвувал в обира на Федерал банк...

В хола бе тихо, никой дори не помръдваше, камо ли да каже нещо.

Пръв дойде на себе си Оскар Бъканън:

— Значи пак ще трябва да търсим убиец! Това се казва полицейска анкета!

Детективът кимна и се усмихна едва забележимо:

— Този път няма много да се лутаме, господин Бъканън. Знаем кой е убиецът!

— Така ли? Кой?

— Вие!

Оскар Бъканън се разсмя на глас.

— Свикиах вече! Не е за първи път да ме обвиняват в убийство. И с ареста свикиах, хайде, ще ме водите ли?

— Ще ви заведем, господин Бъканън. И този път ще стигнете и до съдията... Джордж Светкавицата е отишъл при вас, след като е разговарял с Дик Кросби по въпроса за убийството на поета. Светкавицата е хитрец, господин Бъканън, хитрец е, господин Кросби. Той се пази от така наричаните „мокри работи“. Привидно се съгласява с Кросби, взема от него пари, а по-късно отива при вас, господин Бъканън, и ви разправя всичко, като иска и от вас пари за това, че ви е осведомил за взаимоотношенията между двамата ваши приятели. Вие успокоявате Светкавицата, обещавате му, че няма да допуснете убийство, плащате му и... се възползвате от случая. Знаете, че Кросби ще се погрижи за спирането на влака, знаете, че когато извършиме разследването, ще попаднем на споразумението между Кросби и Светкавицата и ето ви с чисти ръце...

— И защо съм го убил?

— И това разбрах, господин Бъканън. Вие сте се престрували на приятел на поета. Но както разбрах, не сте бил толкова добър артист, за всички ваши познати е било ясно, че помежду ви има нещо скрито, че вие сте ненавиждали Портър... Направи ми впечатление и внезапното благоразположение към него да печатате редовно стиховете му... Okaza се, че вие имате една тайна, до която Портър по никакъв начин се е добрал и затова е трявало да замълчи завинаги... Вие до преди

година сте имал богата леля, пращаля от здраве, а неочеквано се поминала. Ще се наложи да се занимаем с тая смърт.

— Едва ли ще се доберете до нещо съществено! — каза Бъканън.

— Няма значение! И убийството на Портър е достатъчно, за да идете на въжето — обади се капитан Монтгомери.

ДОКТОР ЯНС

В началото на 1942 год. на българския книжен пазар се появява нова библиотека — „Криминални романи“. Тя включва новели, предимно от двама автори — Дон Лучио и Доктор Янс. Въпреки чуждестранните имена това са всъщност двама млади български писатели.

Доктор Янс (Яни Стойчев), роден през 1917 година. Преди 9. IX. 1944 год. работи като журналист. Издал е 33 криминални новели.

ДОКТОР ЯНС

ДИАМАНТЕНИТЕ РУДНИЦИ

Над западното африканско крайбрежие бе паднала гореща тропическа нощ. На една тераса на богат плантаторски дом седяха трима мъже и млада жена и разговаряха. Жената бе Катерина ван Дорн, дъщеря на висш холандски администратор в Южна Африка, а мъжете — белгийският журналист Андре Люже, инженер Дорио, също белгиец, и притежателят на плантацията Ван Танден. Бяха се сприятелили още с качването на паракода в Хага и сега, пристигнали вече на африканския континент, ван Танден даде подслон на приятелите си, които трябваше на другия ден да потеглят към центъра на Африка с автомобили.

Младата Катерина ван Дорн се завръщаше при родителите си в Африка след няколкогодишно отсъствие. С нея пътуваше и камериерът на баща ѝ Били, който сега пъргаво обслужваше четиримата. Журналистиът Андре Люже отиваше в околностите на Йоханесбург, за да напише няколко репортажа за вестника си. Инженер Морис Дорио бе натоварен от англо-американско-холандската компания, която експлоатираше диамантените рудници, да проучи откриването на нови находища.

Разговорът имаше за тема труда на негрите. Хубавата Катерина защищаваше правата на черните, докато инженер Дорио, подкрепян от домакина, твърдеше, че правата им са достатъчни; макар и трудът им да е тежък, а заплащането не кой знае какво, те пак са хиляди пъти по-добре от останалите си събрата; намирайки се сред европейци, след няколко поколения те ще се цивилизоват и с това белите вършат едно добро дело спрямо туземците. Катерина не бе съгласна и постоянно сочеше умния, разбран и привързан към нея Били.

Черният негър, сякаш да докаже правотата на господарката си, се наведе над инженера и тъкмо поиска да каже нещо, когато се долови изсвистяване из въздуха и една стрела се заби в гърдите му. Журналистиът, който бе от другата му страна, скочи, подхвани падащото

тяло, Катерина извика и се завтече към тях, Дорио, пребледнял, гледаше край себе си, без да помръдне от стола... Андре Люже бавно положи отпускащото се тяло на негъра на пода, Катерина хвана лицето му, като не можеше да откъсне поглед от разширяващите се, пълни с влага тъжни очи на Били... Само Ван Танден скочи изваждайки пистолета си, се спусна към градинката, но след малко се върна, виновно разтваряйки ръце:

— Никого не можеш да зърнеш в тази тъмнина... Жив ли е?

— Мъртъв! — проплака Катерина.

— Стрелата трябва да е била отровна — каза Люже.

Едва сега инженер Дорио се размърда.

— Знаех си аз — обърна се той към журналиста. — Нали ви казвах още на парахода, че посещението в Африка не е увеселителна разходка... Затова си нося и пистолет, и нож... И той показа един пистолет и след това един доста широк, богато инкрустиран нож.

— Ооо! — Андре Люже тутакси прояви интерес към ножа. — Това е по-скоро произведение на изкуството, отколкото средство за отбрана!

Инженерът му подаде ножа и журналистиът дълго го разглежда. Останалите се суетяха край трупа на Били, за който дойдоха няколко негри от прислугата в плантацията.

Един от тях каза:

— Може и да е някое кръвно отмъщение, знаете, че сред нашите хора това не е необично...

Андре Люже върна ножа на Морис Дорио и последният му се усмихна горчиво:

— Въоръжете се и вие, млади човеко... Писалката не е оръжие за тези местности...

Измина една неспокойна нощ.

На сутринта пристигна с два автомобила старият Луи ван Дорн. След като се запозна със случая, той се настани с Морис Дорио в първия автомобил, а във втория влязоха Андре и Катерина. Потеглиха през джунглите, към диамантените рудници на Южна Африка.

Вече в колата инженер Дорио се обърна към ван Дорн:

— Истината ще я кажа само на вас, като началник на полицията в диамантената компания. Официално съм инженер Дорио, но в действителност съм детектив, нает от компанията за разкриване на кражбите, които стават напоследък при вас...

Полковник ван Дорн се усмихна тъжно:

— Двадесет години живея тук и не смея да се наема с ангажимент да разкрия всичко. Мислите ли, че вие, който идвate за първи път при нас, ще сторите нещо повече... Компанията ме предупреди за вас... Както прочее и за журналиста...

— Какъв журналист е той? Не съм чувал името му...

— Не зная и аз... Трябаше да пристигне преди седмица, но идва едва сега... Както и да е, компанията и за него се обади. Как мислите, иначе щяхте ли да получите някакъв достъп до мините?! След като преди няколко месеца загина в сражение край границата на Белгийско Конго един от крадците, у когото намерихме десет диаманта, всеки гост най-старателно се проверява...

В селището с диамантените рудници пристигнаха едва надвечер. Андре Люже се оплака, че го чака нова задушна тропическа нощ и пропъди ятото комари, които на облаци летяха около тях. После взе да се учудва на огромните скакалци, хвърчащи навред и налитящи на всяка зеленина, изникнала пред тях.

— О, ако на това казвате чудо — усмихна му се Катерина, — не мога да си представя какво ще изпитате, ако ви заведа при Хосе Санчес... Той е един неимоверен чудак. Колекционира всякакви животинки, препарира ги, домът му е нещо невиждано. Той снабдява между другото и сума ти музеи в света с какви ли не редки насекоми...

— И вашето дружество го държи тук само за да препарира разни бръмбари?

— А, не — махна с ръка момичето. — Той е и лекарят ни, голям специалист е по билките, почти не употребява лекарства от съвременната медицина.

След това двамата последваха Луи ван Дорн и Морис Дорио в голямата и хубава постройка, пред която бяха спрели автомобилите. Посрещна ги директорът на компанията — американецът Търнър. Полковникът представи непознатите, американецът се ръкува с тях, после прегърна Катерина.

В това време в просторния хол влезе млада, очарователна жена. Търнър я представи:

— Госпожа Браун, Лидия Браун, съпруга на представителя на „Колумбия Ойл“ Джери Браун, който от известно време е тук във връзка с проучвания за петролни находища.

Запознаха се и Андре Люже попита:

— Струва ми се, че Лидия не е типично американско име?

— Рускиня съм... Семейството ни преди години емигрира в Англия...

— Запознали се преди година с Джери Браун в Лондон — каза ван Дорн.

Морис Дорио се усмихна разбиращо и пое чаша от поднесените от един негър напитки. Негърът се приближи до Андре Люже и когато журналистът пое чашата си, изтръпна. Обърна широко отворени очи към Катерина. Момичето кимна:

— Бимбо е брат на Били... Приличат си като две капки вода.

Бимбо отмина и Андре тъкмо щеше да каже още нещо, когато към него приближи Търнър и, поглеждайки го иронично, запита:

— И по какво точно сте специалист като журналист?

— По всичко... така да се каже...

Американецът се засмя:

— Който е специалист по всичко, не разбира от нищо!

И отмина, като приближи към Морис Дорио и Лидия Браун. Тя тъкмо говореше на инженера:

— Значи ще правите изследвания... Жалко, че в момента мъжът ми отсъствува, но утре ще е тук, трябва да се запознаете. И той разбира от геология и ще ви бъде много полезен. Има цял екип от геолози с него, но те са в джунглата.

Разговорите продължиха, обсъдиха се въпроси за утешния ден, накрая Търнър разпореди:

— Инженер Дорио ще бъде настанен в малката виличка в съседство с моята къща. Журналистът ще се настани в павилиончето до сградите на чиновниците.

Малко преди да си тръгне, Андре Люже долови върху себе си пронизващия поглед на Бимбо. Обърна се към него, но негърът отклони глава към инженер Дорио. Очите му бяха пълни с гняв.

Катерина приближи до Андре и прошепна:

— Той смята, че брат му е убит по погрешка вместо някой от вас двамата...

„В случай че изчезна, бъда убит или умра от смърт, която да изглежда дори и естествена и ако тия редове попаднат в официални власти или добър човек, моля да се предаде на полковник Луи ван Дорн, че аз не съм...“

— Андре Люже долови стъпки и бързо прибра писмото, което пишеше.

Бяха изминали два дни, откакто бе в селището на диамантените рудници, но прекалената заетост на всички бе причина да ги прекара почти сам. Компания му правеше само Бимбо, който бе определен да му помага и обслужва.

Сега той влезе с котешките си стъпки и доложи:

— Идват полковникът и госпожицата.
— Хайде, излизайте от хралупата си — викна от вратата ван Дорн.
— Бях ви обещала да ви запозная с Хосе Санчес, да вървим — допълни момичето.

— Търнър май ме изолира — оплака се Андре.

— Не обръщайте внимание на американец — махна с ръка полковникът. — Той си е такъв. Станахте жертва на търканията помежду нас. Той смята, че инженер Дорио, като по-високопоставена личност, трябва да бъде негов личен гост, а вие... мой. Надявам се, това не ви обижда?

— Напротив! — засмя се журналистът.

И като взе фотоапарата, тръгна с полковника и Катерина.

В къщичката на Хосе Санчес завариха Лидия Браун и Морис Дорио.

Оказа се, че инженерът бе почувствуval от вчера болки в стомаха, та бе дошъл при Санчес като при лекар. Той му бе дал вече билките и му обясняваше как да ги пие.

— Доведох Андре Люже — каза Катерина, след като запозна журналиста и го представи на Санчес, — за да го запознаете с вашата колекция.

— О, едва ли ще стигне времето на цялото му пребиваване, за да разгледа всичко — засмя се Санчес и с широко размахване на ръка показа наоколо си. Цялата стая бе в рафтове и по тях един до друг бяха наредени скакалци, бръмбари, комари, птици, насекоми малки и големи...

Освен насекомите се виждаха какви ли не стъкленици и буркани, пълни с треви и отвари. Треви бяха струпани и във всевъзможни кътчета из огромната по размери стая, в която се намираха.

— Само внимавайте — из тия стъкленици има такива отрови, каквите цивилизованият свят не е сънувал... Ей там има едно бурканче, което по невнимание скоро един негър събори, после се опита с ранената си ръка да събере разпиляното... остана си на място...

— Господи! — възклика инженер Дорио. — И как се оправяте с всичко това? Не виждам никъде листче, на което да е написано кое какво е.

— Всичко е тук — Хосе Санчес посочи с показалец челото си.

Журналистиът тръгна около рафтовете, като видимо показваше, че гледа да е на страна от всякакви буркани и стъкленици. Заразглежда с възхищение изкусно препарираните насекоми, като непрекъснато хвалеше Санчес:

— Наистина има за какво да ви ценят по разни музеи из света. Както казва госпожица ван Дорн — голям специалист сте.

Към него се приближи инженер Дорио, също нескриващ възхищението си. Двамата спряха до привлеклия вниманието им огромен скакалец.

— Бих го нарекъл скакалец-пеперуда! — посочи го Люже.

— Това е скакалец-гризач — с лека ирония на познавач каза инженерът. — Един много рядък екземпляр...

— Изглежда сте специалист и по естествена история?

— В джунглата човек трябва да бъде специалист по естествена история, за да оцелее...

Люже преглътна обидата и тъкмо да отмине, към тях приближи Хосе Санчес, който с интерес бе проследил диалога.

— Ето ви за спомен — той взе от рафта скакалеца гризач и го подаде на инженера. — А това — Санчес пое един красив голям комар,

изкусно препариран, изглеждащ жив и току-що кацнал, но готов всеки миг да полети — е за вас... — и го подаде на журналиста.

След това им даде по една кутийка, за да ги поставят в тях.

Едва поеха с колата на ван Дорн, когато изведнаж иззад завоя върху им връхлетя един тежък камион, който отмина с бясна скорост. Спаси ги само умелото завъртане на волана от страна на полковника.

Той спря, потри чело, въздъхна с облекчение и промърмори:

— Този Педро ще си строши главата някъде...

— Познахте ли шофьора? — запита го Люже.

— Кой не го познава Педро! Мания има да кара като луд!

Люже не каза нищо, кимна само на пребледнялата Катерина и се замисли. Колкото и бързо да бе налетял и отминал камиона, той видя човека до шофьора и, кой знае защо, му се стори, че го е виждал вече някъде, но къде — да беше негър, нямаше да му направи впечатление, за белите всички негри си приличат, е не чак толкова като Били и Бимбо, но все пак... Но Андре Люже бе сигурен, че белия човек, възпълен и с прошарена коса, бе виждал вече някъде... Не можеше да си обясни къде, след като почти не бе си подавал носа от павилиончето, в което му бе отредено да се настани. Към колата им приближи и спря автомобилът с инженер Дорио и Лидия. Те се готвеха да потеглят, когато камионът отново профуча край колата на ван Дорн. Като видяха, че всичко е наред, те дадоха знак на полковника, че са готови. Колите поеха към диамантената мина, където ги чакаше американецът Търнър, за да им покаже съкровищата на компанията.

Търнър ги посрещна радушно. Веднага ги поведе към галериите, където стотици чернокожи и бели авантюристи от цял свят дълбаеха недрата. Дорио постоянно с жестове на познавач опипваше скалите, разглеждаше парчета скална маса, Люже записваше набързо в бележника си откъслечни фрази.

— Попаднали сме — обясняваше Търнър — на пластове, където въглищата, наслоени от хилядолетия, са силно кристализирани. Находките са големи и често се срещат редки диаманти. Имаме

намерение да отбием реката, тогава ще можем да разширим дейността си...

— И като помисли човек, че всичко това не са нищо повече от най-обикновени въглени... — кимаше глава инженер Дорио.

— А сега ще ви покажа и скривалището — каза по едно време американецът. — Противно на някои други компании, които строят нещо от рода на банки и трезори, ние предпочитаме да имаме скривалище в самите скали...

Когато пристигнаха, всички видяха, че това е едно естествено скривалище, невъзможно за обиране.

— Намирате се пред Сезам! В пълния смисъл на думата! Само една врата, през която може да се влезе в съкровищницата!

— И тя се отваря с вълшебни думи?! — запита Люже.

— Точно така — каза американецът. — Само че не „Сезам, отвори се!“, а „Фредерик, ще ме пуснеш ли?!"

Търнър се засмя, доволен от остроумието си, и потупа гальовно многотонната желязна врата с изпъкнали остри шипове. Той натисна електрическия звънец и се обърна пак към гостите СИ:

— При това „Фредерик, ще ме пуснеш ли?“ важи само, ако е изречено от моя глас.

Зад вратата се мярна висок слаб човек, огледа внимателно Търнър и останалите и натисна някакви лостове от вътрешната страна. Вратата бавно се отвори.

— Прилича на някой древен феодал — посочи го Търнър. — Истински затвор е и за самия него това съкровище. Но пък е натрупал и свое истинско съкровище!

Влязоха в силно осветена зала. Стотина голи негърчета 10 — 16-годишни усърдно работеха над малки късчета диаманти. Отминаха ги, влязоха в друга зала. Това вече бе съкровищницата. Безкрайни железни рафтове с малки стоманени касетки опасваха двете страни на помещението. Постоянно влизаха под зоркия поглед на неколцина надзоратели малки негърчета, донасяха диаманти, големи или малки, безцветните камъни при всяко движение блестяха с причудливи цветове. Всяко камъче се поставяше в отделна касетка, на нея се поставяше надпис на рудника, номерация и какво ли не. Катерина и Андре Люже, Лидия Браун и Морис Дорио с интерес надникваха в ръцете на негърчетата, особено внимание на всички предизвика един

голям колкото гълъбово яйце диамант. Какво щеше да носи той, напускайки тая пещера-скривалище? Радост, кръв, скърби и страдания? Лидия Браун не криеше, че е зашеметена, при все че не влизаше за първи път тук. Морис Дорио се обърна към Фредерик:

— И все пак не се ли страхувате от нападение?

— Какво ти нападение? — цял полк да дойде отвън, не може да премине. А охрана за всеки случай има и вътре, има и навън скрити постове, които при сигнал ще се притекат на помощ, но тия постове са от двадесет години и ни веднъж не са били използвани... Добре, че диамантите носят несметни богатства на компанията, иначе кой би си позволил да се държат десетки хора за охрана, които в действителност никога нищо да не вършат...

Когато си тръгнаха да се прибират, влизайки в колата, Дорио възклика:

— Скакалца!

— Какво има? — запита Търнър.

— Господи! — възклика инженерът. — Хосе Санчес ми подари кутийка със скакалец, тук я оставих, до сакото си, което съблякох, когато влизахме в скривалището!... Няма я кутийката...

Ван Дорн, Катерина и Андре Люже се приближиха до разтревожения инженер. Като разбра за какво вдига шум, ван Дорн махна с ръка:

— Скакалци да искате от мексиканеца! Ще ви даде друг. И два да му искате ще ви намери!

— Това бе рядък екземпляр — въздъхна Дорио.

— Санчес се вре навсякъде, за 24 часа ще прерови земята и пак ще ви намери от този рядък екземпляр, само да му поискате... Това за него ще е един вид почит, уважение, за една добра дума той е готов на всичко!... Успокойте се, ще ви намери друг скакалец.

Морис Дорио измърмори нещо и като се настаняваше на седалката, хвърли злобен поглед към Андре Люже.

Журналистът бръкна в джоба си, извади кутийката с препарирания комар и отново я сложи на мястото си. После седна в колата.

По време на пътуването изведенаж, сякаш сетил се за нещо, бръкна в джоба си и като извади кутийката, постави я във вътрешния джоб на сакото си.

Това му движение бе проследено внимателно от Катерина ван Дорн. Направи ѝ впечатление, че журналистът извади кутийката от другия джоб на панталона си.

Вечерта Лидия Браун даде прием в дома си. Очакваше се и пристигането на Джери Браун, но, кой знае защо, той се бавеше. Гостите поговориха по разни въпроси, надпреварваха се да хвалят домакинята, съжаляваха за закъснението на съпруга ѝ, накрая се разотидоха. Браун помоли Андре Люже да почака. Журналистът остана.

— Господин Люже, ще ви помоля... обръщам се към вас, защото вие скоро ще отпътувате от тук, а ви имам доверие, вие журналистите по-добре от инженерите разбирате хората, ще ме разберете и мен...

— С удоволствие ще ви помогна...

— На това се и надявам. Имам при мен едни писма. Истински пожар биха предизвикали, ако попаднат в ръцете на мъжа ми. Вие не знаете какъв чист човек е той, ако по някакъв начин попаднат в него, ще страда! А те ще попаднат, ако останат още тук...

— Унищожете ги.

— Лесно е да се каже... Те обаче не са моя лична работа, касаят и семейството ми, и други хора!... Искам от вас само едно, да ги отнесете в Брюксел с вас, да ги поставите на сигурно място и да ми ги предадете, когато ви потърся...

— Разбира се, че ще го направя.

— Мисля, че не е необходимо да искам от вас джентълменска дума, че няма да любопитствувате за съдържанието на писмата. — Лидия Браун извади от касата един малък пакет, грижливо опакован.

— Пакетчето ще си получите недокоснато.

Младата жена го подаде на Люже.

Последният го взе, постави го в джоба на сакото си. Лидия Браун тръгна да го изпрати, но внезапно журналистът спря, извади пакетчето, постави го на дланта си и показа, че се опитва да прецени тежестта му.

— Вие ме излъгахте, госпожо... Искате да ме направите съучастник в някаква тъмна история!

Лидия го изгледа с широко отворени от ужас очи:

— Не... не — тя се задъха.

— Това тук не са писма... Или поне не са само писма! — гласът на журналиста бе неузнаваем.

— Господи, господи, смилете се... Моля ви... Забравете всичко, дайте ми пакетчето, по-добре да умра...

— Успокойте се.

Вместо да се успокои обаче, младата жена се хвърли по очи в един от фотьойлите и зарида.

Андре Люже се обърка. Струваше му се, че всеки момент в стаята ще влезе мъжът й и щеше да се случи нещо нежелателно. Още повече, стори му се, че някъде наблизо се движеше човек, някъде край вратата, край отворените прозорци...

Приближи до ридаещата жена и се опита да я успокои.

— Разкажете ми всичко — каза той. — Хайде. Още от времето, в което сте работили в Британския музей... И сте получавали препарирани насекоми от Хосе Санчес...

Лидия Браун изведнаж престана да ридае, изправи се, очите й, пълни с ужас, изгледаха Люже:

— Значи знаете?

— Близко е до ума!

— Знаете — разтрепера се жената. После започна. — Отначало не знаех нищо. Бях най-обикновена служителка, приемах пощата, пратките. Санчес изпращаше редовно пратки до музея, като някои от тях бяха адресирани до отделни специалисти или колекционери. Те пристигаха, аз им ги предавах и нищо не ми правеше впечатление, докато веднъж, без да искам, съборих няколко кутийки на пода. Тричетири се разпиляха и се наложи да ги поставя обратно, като внимавах да не ги повредя. Привлече вниманието ми една водна пчела, удиви ме красотата й и изпъкналото й коремче. Като я вдигнах, останах изненадана от тежината й, изправих се, ръката ми се удари в ръба на бюрото и изпуснах насекомото. То падна и коремчето леко се разтвори... Видях, че вътре има нещо. Доразтворих коремчето. Вътре блестеше великолепен диамант... След това видях, че пратката бе за един постоянен клиент, който представляваше някакъв музей от

провинцията и получаваш най-редовно пратки от Санчес... Бях само на двадесет години и всичките или почти всичките ги бях прекарала в мизерия, отредена ми по силата на емигрантството... Този диамант бе за мен пътят за излизане от бедността... Когато клиентът дойде, той се казваше Бевърли, та когато той дойде, казах му, че знам тайната му и че ще мълча само при условие, че получавам процент от печалбите му.

Младата жена замълча и започна да плаче.

— Господин Люже, имайте милост към мене. Мъжът ми нищо не знае... Ние с него се запознахме в музея, когато се оженихме, аз с радост смятах, че се слага край на всичко, защото, повярвайте ми, аз вземах пари от Бевърли, но въпреки че благодарение на тях се измъкнах най-сетне от нищетата, не исках такъв живот... Радвах се, че скъсах с него. А ето че съдбата много скоро отново ме върна в стария водовъртеж. Когато пристигнах с мъжа си тук и разбрах, че съм редом с доставчика на диаманти за Бевърли, отново се изкуших от блясъка им... В пакетчето има няколко диаманта, които съм задигнала от мексиканеца. Ако той разбере, това ще ме убие.

— Той как се снабдява с диаманти?

— Нали обикаля за проклетите си насекоми и разните билки навсякъде. Той влиза дори в мините, необезпокояван от никого, нали е лекарят, често се налага да влиза дори и в съкровищницата, кой може да се усъмни в него. Изглежда и чудак, и смахнат. Но и търсен от всички, и то често и навсякъде из района на рудниците... Нищо чудно да има и помощници... Нищо не знам... Нищо не знам — жената отново се разтрепера, зарида.

— Успокойте се — каза журналистът. — Никому няма да кажа нито дума.

Лидия го изгледа с благодарност.

— И ако ми обещаете, че повече няма да се докосвате до диамантите на престъпниците, ще отнеса това пакетче в Брюксел и ще ви го предам, когато ме посетите.

— Обещавам — наведе глава жената.

Люже се сбогува и излезе.

Навън, повече интуитивно, отколкото с поглед,олови, че храстите около къщата се размърдаха, като че ли в тях се движеше нещо.

Люже извади револвера и в този миг се чу сърцераздирателен вик.

Журналистът стреля във въздуха и се спусна към храстите.

Чуха се стъпки, стенания.

На терасата се показа Лидия, светнаха външните лампи в къщата на ван Дорн и съседната на Търнър.

Привлечени от изстрела се показаха и неколцина негри. От къщата на ван Дорн се спусна полковникът. Отвори се вратата и на Търнър.

В това време, палейки клечки кибрит, Люже обикаляше из храстите, но стенания вече не се чуха.

Едва когато пристигна ван Дорн с електрически фенер в ръка, двамата мъже видяха един труп. Беше на пълен мъж с прошарена коса...

Люже каза:

— Спомняте ли си, когато върху нас връхлетя онзи камион...
Този човек седеше до шофьора...

Наведоха се. Ризата на мъжа бе разкъсана и в гърдите му бе нанесен удар от явно широк нож. Дорн каза:

— Мъртъв е.

Андре Люже се изправи и като поиска фенерчето от полковника, се спусна из близките храсти.

— Излишно е! — викна подире му полковникът. — Нищо няма да откриете...

— Имам нещо наум — викна Андре Люже. — Мисля, че си спомних къде съм виждал този човек...

След пет минути се върна задъхан, отчаян. Чакаха го ван Дорн, Търнър и Морис Дорио.

— Не открих никого наблизо...

— Това бе ясно веднага — каза полковникът.

— Затова пък си спомних кой е този човек... Видях го сред ония, които ни посрещнаха в дома на ван Танден... когато убиха Били.

— Е, тогава всичко ще се изясни, ако се окаже, че ножът, с който е убит, е бил и намазан с отрова — каза Търнър. — Ще се наложи да разбудим Санчес. Ако установи, че е намазан с отрова, ще знаем, че

тук става дума за кръвно отмъщение. Вероятно Бимбо, братът на Били, вече е изчезнал...

Анри Люже, полковникът и Морис Дорио дълго чукаха на вратата на къщичката на Санчес. След като никой нито светна, нито се показва, полковникът бутна вратата. Беше отключено. Влязоха в голямата стая с препарирани насекоми, ван Дорн опипа стената, за да намери електрическия ключ, светна.

На пода, широко разтворил ръце, лежеше по гръб Хосе Санчес. От гърдите му стърчеше дръжката на голям нож.

Полковникът се втурна нататък.

Люже и Дорио също. Тримата приклекнаха до трупа. Санчес бе мъртъв.

Люже възклика:

— Господин инженер, това не е ли вашият нож!

— Да, разбира се — отвърна Дорио, изправяйки се. — Но знаете ли, от два дни ножът изчезна...

Ван Дорн изгледа недоверчиво инженера. После извади кърпа от джоба си, тръсна я, огледа я, беше чиста, обви внимателно дръжката на ножа, изтегли го, после приближи до бюрото, намери друга кърпа, изтри кръвта и внимателно загъна целия нож.

— Ще проверя за отпечатъци от пръсти. Макар да не сме сред цивилизования свят, и тук си имаме начини да ползваме съвременни методи в криминалистиката.

После изгледа Дорио, след това Люже и поклати глава:

— Ще се наложи да взема отпечатъци от пръстите ви... Но това ще сторим в официалния кабинет. Да вървим, ще пратя тук двама полицаи да се оправят.

В кабинета на компанията се събраха ван Дорн, инженер Дорио, Андре Люже, пристигналият току-що въпреки късния час Джери Браун и още Лидия, Катерина и Търнър.

Процедурата с вземането на отпечатъци, колкото и неприятна да беше, приключи, всички чакаха мнението на специалиста. В кабинета бе настъпила напрегната тишина. Атмосферата, толкова приятелска само до преди няколко часа по време на приема, сякаш никога не бе

съществувала. Бе настъпила атмосфера на подозителност, напрежение. Затова се долови и някакво леко облекчение, когато се показва специалистът дактилоскоп.

— Дами и господа, трябва да ви съобщя, че отпечатъците от пръстите са на господин Андре Люже...

— Невъзможно! — гласът бе на Катерина. Младото момиче с невярващи, тъжни очи погледна към журналиста. — Не може да бъде...

Ван Дорн потри чело с ръка, после се обърна към Люже, който бе започнал неспокойно да се озърта.

— Господин Люже, трябва да ви арестувам...

Журналистиът кимна с глава, бръкна в джоба, извади револвера си и го подаде на полковника. После, срещайки тревожния поглед на Лидия Браун, въздъхна, бръкна във вътрешния си джоб и извади малка кутийка.

— Скакалецът ми! — викна Морис Дорио и поsegна да си вземе кутийката. — О, господи! Скакалецът, който ми подари Санчес... Ами ясно, дами и господа, всичко е ясно... Който е откраднал скакалеца, защо да не открадне и ножа...

Андре Люже отклони ръката на Дорио и подаде кутийката на полковника.

Търнър почувствува за необходимо да се намеси:

— Когато ми казаха, че журналистиът бил взел фенерчето от полковник ван Дорн, за да търси убиеца, се усъмних, но нищо не казах... Впрочем, аз се усъмних в този господин още когато се появи. Неслучайно му отредих място в павилиончето, но май е трябало направо в ареста да го пратя...

— Много е късно — прекъсна американецът полковник ван Дорн. — Минава полунощ. Нека сутринта изясним всичко. Джонсън — обърна се той към дактилоскопа, — затворете господин Люже в ареста.

Андре Люже наведе глава и тръгна пред полицията, Катерина ван Дорн го проследи с невярващ поглед.

Колкото и да се мъчеше, Катерина не можа да заспи. Беше вече минало 4 часа, но мисълта ѝ бе все в случилото се в кабинета на баща

й. Искаше ѝ се всичко да бъде сън, не можеше да повярва, че Андре, с когото бе прекарала няколко приятни дни на парахода, е убиец. Наистина тя бе разбрала, че той открадна скакалеца от инженера, но бе решила, че това е с някаква цел, неизвестна ѝ. А сега срещу журналиста говореха неоспорими факти. Още като се върнаха от кабинета, тя понечи да говори с баща си, но като открехна вратата, видя, че той е вгълбен в някакъв документ, а на бюрото му стоеше кутийката със скакалеца, видя после как баща ѝ взе скакалеца, разтвори коремчето му и извади оттам един диамант. Не посмя да се обади, оттегли се в спалнята си, но всичко ѝ изглеждаше нереално. Чак досега.

Като реши, че в тази история все пак има нещо нередно, момичето стана, решително се облече и като открехна предпазливо прозореца, тихо се прехвърли в двора.

Когато пристигна до ареста, направи ѝ впечатление, че нямаше охрана. Приближи малкото прозорче и като видя, че е разбито, разбра, че няма да види Андре в килията. Бързо се затича към дома да разбуди баща си. Но полковникът го нямаше в къщата.

Катерина ван Дорн се обърка.

Не знаеше какво да прави. После, като помисли малко, се затича към къщата на Хосе Санчес.

В стаята светеше. Катерина забеляза до прозореца една фигура, която надзърташе да види какво става вътре. Приближи малко и позна Лидия Браун. В това време долови шум зад гърба си — беше Джери Браун. Той приближи до жена си, тя се сепна, като го видя, и издаде тих вик на уплаха. Катерина тъкмо реши да приближи, когато долови нов шум от стълки. Спотай се. Край нея мина Морис Дорио с пистолет в ръка. Тя тихо тръгна след него. Дорио приближи Лидия и Джери, без да го усетят — двамата само се гледаха — единият с питащ поглед, другата с уплаха.

— Влезте вътре — кимна им с пистолета Морис Дорио.

Те се подчиниха.

Инженерът влезе след тях, без да затвори вратата. Веднага след него се вмъкна и Катерина. Баща ѝ и Андре Люже стояха пред един опразнен рафт в ъгъла на стаята. В краката им имаше стотици

препарирани насекоми, всичките с разкъсани кореми. В тях нямаше нищо.

— Ето и последните участници в историята! — каза Морис Дорио и посочи семейство Браун.

Лидия стоеше с наведена глава, Джери гледаше с питащ поглед.

— Това е краят на историята, господин полковник — каза Дорио.

— Аз потеглям след час, остава ви да проведете полицейската работа...

Полковник ван Дорн кимна разбирашо.

— Почакайте само минута, господин Дорио, аз наредих каза той,

— ако се забавя повече от час, тук да пристигнат неколцина полицаи.

— Вече сме тук — чу се глас от вратата.

Там стоеше полицаят дактилоскоп. Навън се виждаха фигурите на още няколко души.

В това време в стаята влезе и Търнър.

— Как да разбирам всичко това, полковник? — викна той гневно.

— Аз последен трябва да науча какво става в поверените ми участъци?!

Полковникът разтвори ръце:

— Трябваше да се съобразяваме с възможността за изтичане на информация и хората, които знаеха истината за мисията на господин Морис Дорио, бяха сведени до минимум... Освен това, като видях вашето благоразположение още щом за първи път видяхте Дорио, реших, че може би или сте се досетили сам, или ще се досетите...

— Какво да се досетя? — извика грубо Търнър.

— Морис Дорио не е инженер, а детектив, нает от компанията да хвърли светлина по един въпрос...

— Какъв въпрос?

— Знаете, че на нелегалния пазар за диаманти се появяват от години диаманти, за които се предполага, че са от нашите мини.

— Всичко е ясно! — заключи Търнър. — Значи правилно долових и гласувах доверие на господин Дарио и правилно се усъмних в журналиста... Извършете разследването и ми доловете. Господин Дорио, наистина ли трябва да заминете незабавно, ще ми бъде приятно да ми погостувате още малко.

— При първа възможност, господин Търнър... Аз тук си свърших работата... Впрочем ще ви кажа още нещо: може би

журналиста не е убиецът. Сега си спомням... Той държа ножа в ръцете си доста дълго време, за да останат по него отпечатъци... Това бе в плантацията на ван Танден... Така че, господин полковник, имайте предвид това, като водите следствието, надявам се, че вие сте тук най-добрият следовател... Но знайте, че в джоба на сакото на господин Люже има един пакет с диаманти. Дактилоскопът няма да се затрудни да установи, че по него има отпечатъци от пръстите на госпожа Браун. След като отведохте в ареста журналиста, тя изчака съпруга си да заспи, така прочее предполагам и излезе, вероятно за да помоли Люже да ѝ върне пакета, който кой знае по каква причина му е предала. Но мъжът ѝ разбра, че госпожата излиза, и я проследи. Аз следях двамата и видях разочарованието на госпожа Браун, като видя ареста празен. Аз също се изненадах, но веднага разбрах — журналиста се е възползвал от слабостта на решетката и липсата на охрана, не разбирам, господин полковник, защо се доверихте само на заключването на ареста. Не беше кой знае колко трудно да разбера накъде да търся господин Люже. Тогава видях, че към къщата на Санчес също се отправили и вие. Оставих ви да влезете при Люже, знаех, че сте въоръжен, а той — не, затова не се беспокоях за живота ви и останах да видя как ще се развият нещата. Госпожа Браун се приближи до прозореца. Изчаках там да отиде и мъжа ѝ и ги арестувах. Как се появи дъщеря ви, не разбрах, но то няма значение... Това е всичко. Моят съвет е, потърсете връзката Санчес — Лидия Браун още от времето, в което тя е работила в Британския музей... Може да разгледате къщата ѝ за тайници, току-виж се окаже, че тя е шефът на Санчес, всичко се случва. Впрочем, ако не ме лъже логиката, не сте намерили диаманти в насекомите, а, господин Люже?

Андре Люже не отговори нищо.

— Някой ни е изпреварил — каза вместо него полковникът.

После се обрна към полицая:

— Сложете им белезници. И на господин Браун също. Току-виж, че се окаже, че и той има пръст в цялата тази история...

Търнър веднага се намеси:

— Цялото това негово тайнствено отсъствие! И то по времето на убийствата и по време на претърсването на къщата на Санчес...

— Убийството, господин Търнър, убийството. Едно убийство — поправи го ван Дорн. — Онзи дебелият човек бе убит от брата на Били.

Кръвно отмъщение. Онзи дебелият е убиецът на брат му.

— Който всъщност е искал да убие мен на терасата на ван Танден — допълни Морис Дорио.

— Тогава всичко е ясно — отсече американецът.

— Не ми изземайте функциите на следовател — каза ван Дорн и пак погледна към насекомите с разрязани кореми.

Рано на разсъмване полковник ван Дорн изпращаше Морис Дорио.

— Давам ви най-бързия шофьор в Южна Африка — каза той и посочи Педро. — Мексиканска кръв! Още до обяд ще сте у дома на ван Танден. Поздравете го от мен. Парадокът ви, мисля, тръгва след обяд.

Приближи се Търнър, като носеше някакви пакети.

— Приемете подаръци и от компанията, и от мен...

Морис Дорио кимна с благодарност, а Педро се зае да настанива пакетите на седалката.

— От всичко на света най-много мразя багажа — каза Дорио. — Пътувам винаги с една чанта, в която има риза и тоалетни принадлежности и нищо друго.

Тъкмо подаде ръка за сбогуване, когато се появи Андре Люже.

Без охрана, без белезници, усмихнат и приветлив. Зад него бързо притича Катерина ван Дорн.

Ръката на Морис Дорио така си остана провесена във въздуха.

— Проверете за двойно дъно на чантата му — каза Андре Люже и Педро тутакси подаде чантата на ван Дорн.

Полковникът почука, отвори чантата, огледа я и след миг, като извади ножче, разпори кожата на дъното. Разкри се тайник, пълен с блестящи с всички цветове на дъгата диаманти.

Ръката на Дорио се плъзна към джоба, но Педро бе бърз, очевидно това бе в кръвта му, и след миг пистолетът се оказа в ръцете му, след което бе предаден на полковника.

Той се усмихна, изгледа иронично Търнър и кимна с глава:

— Това вече е краят на историята.

Приближи се полицай с белезници.

— Наистина компанията ви поиска под най-строг секрет помощ от нашето детективско бюро. Моят приятел Морис — започна Андре Люже, като огледа всички присъствуващи — Търнър, ван Дорн, Катерина, Лидия, Джери Браун, Педро, както и стоящия в белезници

между двама полицаи Морис Дорио — се зае с поръчката, но вероятно е почувствуval нещо интуитивно, защото ми каза, че трябва да си уредим контролна среща на парахода, заминаващ от Хага. Когато пристигнах, параходът се готвеше да отплава, оставаха броени минути, попитах служителя, пропускащ пътниците, дали е дошъл пътник на име Морис Дорио, инженер, така решихме в бюрото — да сложим една титла на моя приятел, а той ме изгледа със съмнителен поглед и каза: „Приятел ли сте му?“, „Разбира се“ — отвърнах. „Та не го ли виждате на палубата!“ и кимна към един от стоящите на палубата пътници. Причерня ми, защото аз вече дълго бях гледал там, бях огледал всички пътници и не видях Морис, веднага разбрах, че нещо не е в ред, казах: „Очилата ми, по дяволите“ и като казах, че и аз съм пътник, върнах се бързо, като трескаво търсех начин да се добера до парахода. Билети, то се знае, нямаше, трябваше да се легитимирам, да търся помощ от детективското бюрото, но това искаше и време и щях да се издам, а разбирах, че това е гибелно, че тук наистина става нещо, свързано с престъпления. В това време видях как двама души водят добре пиян мъж и му говореха: „Остава този параход пак да го пропуснеш!“, „Голяма работа! — викаше пияният. — Параходи много!“ и друго от този род. Тутакси разпитах какъв е проблемът и разбрах — журналистът Андре Люже още преди седмица трябало да замине за Южна Африка, но с традиционните му запои при наличие на пари все пропускал параходите. Веднага тикнах в ръцете на пияния журналист една пачка пари, смъкнах фотоапарата от врата му, взех чантата му, личната му карта и билета, като поясних, че съм детектив и че трябва да се обадят непременно в бюрото и получат напътствия и още обезщетения и затичах обратно към парахода. Качих се в последния момент... Запознах се с човек, който пътуваше с билета и под името на моя приятел Морис. Той вече се бе запознал с Катерина ван Дорн, присъединих се към тях, но изглежда той интуитивно е почувствуval в мое лице някаква опасност, защото веднага като пристигнахме в плантацията на ван Танден, е дал указания на изпратения в негова помощ от Санчес човек. Същият, който загина тази нощ от ръката на Бимбо. Този човек се е опитал да убие мен, но стрелата се забива в гърдите на негъра Били. Лъже-Дорио пристига в диамантените рудници, за да ликвидира следите, като убие Санчес. Организацията за кражбите на диаманти, в която мексиканецът е играл важна роля, е

била вече на път за разкриване, неизвестно остава обаче от къде е изтекла информация, че компанията е потърсила помощ от нашето детективско бюро, че изпращаният детектив е моят приятел Морис Дорио, който явно е бил убит, за да се възползува от неговите документи този безскрупулен престъпник — Андре Люже посочи лъже-Дорио. — Преди няколко часа той е подслушал нашия разговор с Лидия Браун и е разbral, че трябва да бърза. Изпраща отново своя човек — оня същия, който не можа да ме улuchi със стрелата, за да ме убие, но той вече е бил следен от Бимбо и негърът е търсил момента да отмъсти за брат си. По-подходящ едва ли е имало до нощес. Сигурен, че човекът му ще се справи, лъже-Дорио отива при Санчес, убива го с ножа, по който има отпечатъци от моите пръсти, връща се и след като констатира, че неговият човек отново не е имал късмет да ме убие, ловко прехвърля уликите срещу мен. След като ме затварят в ареста, отива в дома на мексиканеца, обира съхраните от него диаманти, връща се, наблюдава дома на Лидия и, разбирайки, че тя няма да се остави доказателството за нейното съпричастие в историята да излезе наяве, се досеща, че тя ще ме потърси, за да иска от мен пакетчето с диаманти. Виждайки, че всичко се развива както очаква, той вдига шум в къщата, разбужда господин Браун, последният търси жена си на най-предполагаемото за това място, вижда я край ареста, изненадана, търсеща, изплашена, проследява я... Нататък мисля, че няма какво да разказвам.

Едва сега погледна към лъже-Дорио. Последният го гледаше с яростен поглед.

— Какво направихте с моя приятел? — запита го Люже.

— Каквото трябва! — беше отговорът.

— И ние ще направим каквото трябва, за да разберем всичко, което ни е необходимо — обади се полковник ван Дорн. И като се обърна към Люже, добави. — А ако вие останете да ни гостувате, което вярвам на всички ще е приятно, дори на господин Търнър, който ще ви настани в най-луксозното жилище за гости, ще научите тайната в най-скоро време.

Търнър, почервенял от неудобство, се приближи и подаде ръка на детектива:

— Искрено съжалявам, аз съм си такъв външно, но... — той не намери думи да продължи и дълго разтърсва ръката на младия човек.

— Освен това — каза, когато най-сетне свърши — компанията ще тряба по царски да се отблагодари на вашето бюро и лично на вас. Ще обезщетим и близките на истинския Морис Дорио... Впрочем как е истинското ви име?

— Джим Уилис.

Всички си бяха отишли, с изключение на Катерина, която го гледаше с пълен с очарование поглед.

— Хубаво ви е името... — каза тя, като не намираше думи, с които да задържи детектива.

— Вашето също — отвърна Джим.

Момичето почувствува лудото биене на сърцето си и запита с треперещ глас:

— Не казахте дали ще поостанете?

— Зависи... — детективът се опита да намери подходящи думи.

— Зависи от вас... Каквото кажете.

Катерина наведе глава:

— Останете... — прошепна едва чуто, но достатъчно, за да стигне до слуха на Джим.

Детективът подаде ръка, която момичето тутакси пое.

Издание:

Малко криминално четиво 1

ИК „Слово“, Велико Търново, 1991

България. Първо издание

Редактор: Борис Цветанов

Технически редактор: Ламби Мирчев

Коректор: Екатерина Тодорова

Художник: Петър Борсуков

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.